

Resolucija tretjega plenarnega zasedanja CK KPJ O NALOGAH V ŠOLSTVU

V prosveti in prosvetni politiki je dosegla naša država velike uspehe v času od vojne do danes. Povečalo se je število šol, odstranjena je bila v glavnem disproporcija med posameznimi vrstami šol, ustanovljene so bile številne nove vrste šol. Povečal se je učni kader. Ustvarjeni so bili krepki temelji za nadaljnji pravilni razvoj šolstva v ideološkem pogledu — tako glede na smer pri pouku in znanosti, kakor tudi glede na ideološko in politično vzgojo in dviganje učnih kadrov. Zboljšana je bila materialna podlaga za nadaljnji še uspešnejši razvoj celotnega šolstva.

Cepir pa so bili doseženi veliki uspehi v vseh smereh, so tudi resnejše slabosti in pomanjkljivosti. Sistem šolstva ni v celoti dovršen. Organizacijske oblike in metode ne ustrezajo popolnoma nadaljnji krepitvi in razvoju socialistične demokracije. Ni določena enotna smer pri pouku in v učnih programih. Materialna podlaga šolstva ni zadostna. Ni potrebne skrbi za materialno in drugo dvigovanje šolstva.

Za odstranitev sedanjih slabosti in pomanjkljivosti na področju šolstva je treba opozoriti predvsem na tiste idejne osnove, s katerih izhajamo pri določanju naše linije in smeri za nadaljnji razvoj šolstva. To so: ljudska revolucija, graditev socializma in podredovane pozitivne pridobitve v šolstvu in prosveti oziroma kulturi sploh. Izhajajoč s teh osnov, se postavljajo te-le naloge:

I.

Vzgajati v šolah novega, svobodnega in odločnega socialističnega človeka, čigar naziranja so široka in različna, ki sta mu tuja birokratizem in modeliranost misli. Da bi to dosegli, moramo imeti tak učni kader, ki bo mogel vzgajati vsestransko razvitega človeka — graditelja in branitelja socializma. Tak učni kader bomo dobili samo z vztrajno borbo proti birokratičnim metodam v šolstvu in pouku, v borbi za svobodo idejni razvoj na temelju socialistične demokracije in pogumnega razvijanja pobude tako vseh ustanov in organov, kakor tudi množičnih organizacij in posameznikov. To bomo dosegli z razmahom borbe mišljenja, vsestranskim razvijanjem pobude, svobodno izmenjavo praktičnih izkušenj in naporom na liniji borbe za zgraditev socializma v naši državi. Tako bo tudi naša borba proti buržoazni dekadenci, proti reakcionarnim in kontrarevolucionarnim naziranjem in metodam veliko uspešnejša ter hitrejša. Pod borbo proti reakcionarnim in kontrarevolucionarnim naziranjem je razumeti tudi borbo proti reakcionarnemu vplivu duhovščine na šolsko in predšolsko mladino. Tudi to borbo je treba v prvi vrsti voditi s povečanim ideološkim, političnim in kulturnim delom ob pravilnem izkoriščanju ter pomoči šol in šolskih ustanov.

II.

Pri sistemu šolanja je treba upoštevati graditev enotne celote tako samega sistema šolanja kakor tudi sistema vzgoje. Naš smoter je, čimprej ustvariti pogoje za obvezno osemletno šolanje. Torej moramo od sedanjih sedemletnih postopoma preiti na obvezno osemletno šolanje, kjer pa ni mogoče odprati osemletke, je treba podaljšati osnovno šolo na ta način, da bi se programi v teh nadaljnjih šolah prilagodili tudi potrebam posameznih krajev. Učencem takih osnovnih šol je treba omogočiti nadaljnje šolanje ob polaganju dopolnilnih izpitov.

Predšolsko in izvenšolsko vzgojo se mora razumeti kot važno dopolnilno šolskega sistema izobraževanja in vzganjanja, ki sestavlja del celotnega vzgojnega dela in ji je treba posvetiti veliko več pozornosti. Pri tem delu morajo sodelovati Partija, država, šola, množične organizacije in starši. Mrežo ustanov za predšolsko in izvenšolsko vzgojo moramo stalno razširjati ter ustvarjati tudi strokovno usposobljene kadre, pa tudi poučevati ter razvijati delovne metode v teh ustanovah.

Nižjim strokovnim šolam, zlasti pa šolam gospodarskih učencev moramo posvetiti veliko večjo pozornost in dajati več pomoči tako glede učnega kadra, programa in načina vzgoje kakor tudi v materialnem pogledu.

Naš šolski sistem mora dosledno slediti na načelu, da je mogoče iz vseh nižjih šol nadaljevati šolanje tja do univerze ob poprejšnjem polaganju izpitov tam, kjer je to mogoče.

Naš šolski sistem mora biti ne samo enoten, temveč mora dobiti tisto gibčnost, ki mu je potrebna tako zaradi gospodarskega razvoja sploh, kakor tudi zaradi različne ravni in razvojnih pogojev republike.

III.

V zvezi s celotnim šolskim sistemom se nalaga kot važna naloga izdelava, izpopolnjevanje ter popravljanje učnih programov. Temeljna slabost naših učnih

programov je v tem, da trpe zaradi obširnosti in nepotrebnosti. Prav tako se zavira pobuda profesorjev in učiteljev v zvezi z razporedom in načinom obvladovanja programa. Ne vodi se dovolj računa o pridobljenih izkušnjah pri pouku in ne ugotavljajo se pravočasno pomanjkljivosti v sedanjih programih.

Vprašanje programa je tesno povezano z vprašanjem učbenikov, s pomočjo katerih je tudi treba izpolniti program. Število učbenikov ni zadostno. Razen tega so številni problemi v zvezi s sedanjimi učbeniki, zlasti prevedenimi, predvsem s področja družbenih znanosti. Razen drugih slabosti številni prevedeni učbeniki bodisi ne obravnavajo naše narodne zgodovine bodisi jo obravnavajo neznanstveno in podcenjevalno. Nujno je mobilizirati najboljše znanstvene sile, da bomo čimprej prišli do lastnih učbenikov za vse družbene vede. To velja prav tako za učbenike iz naravoslovnih ved. Za pouk na visokih šolah bo treba še nadalje prevajati najboljše učbenike, zlasti iz naravoslovnih ved.

Kar zadeva učenje tujih jezikov, je napačno dajati prednost temu ali onemu tujemu jeziku, to še tembolj, ker potrebuje naša država kadre, ki znajo vsaj enega tako imenovanih velikih jezikov.

V gimnazijah bi bilo potrebno od prihodnjega šolskega leta naprej učiti se od prvega do osmega razreda obvezno enega od štirih jezikov (ruski, angleški, nemški ali francoski), od petega razreda ali že prej pa še enega od njih. Prav tako je nujno razširiti učenje latinščine in razskati potrebo učenja tega jezika ne samo v sedmem in osmem, temveč tudi v prejšnjih razredih gimnazije. Glede na potrebo proučevanja naše preteklosti, kakor tudi prejšnjih kultur sploh, morajo imeti vse republike vsaj po eno, nekatere pa tudi več klasičnih gimnazij. Iz istih razlogov je treba prav tako poudeliti tudi vprašanje organizacije gimnazij ali oddelkov v gimnazijah, v katerih bi se poučevala arabski in turški jezik.

En tuj jezik je treba poučevati tudi v srednjih strokovnih šolah. Vsi študentje se morajo prav tako učiti enega od omenjenih štirih tujih jezikov, ali italijanščine, ali španščine, da bi se usposobili za njihovo solidno uporabo.

V vprašanju tako imenovane ozke specializacije na visokih šolah in v srednjih strokovnih šolah je treba opozoriti na dejstvo, da moramo v okviru naše splošne smeri vzgajanja ljudi s širokim obzorjem in znanjem zagotoviti našim novim kadrom široko izobrazbo in jim omogočiti, da se hkrati v določeni fazi šolanja ali v praksi po končanem šolanju specializirajo za določeno stroko.

V srednjih šolah je treba zagotoviti proučevanje temeljnih zakonov dialektičnega in zgodovinskega materializma in osnov logike ter psihologije.

V srednjih strokovnih šolah je treba v zadnjih dveh razredih proučevati splošne pojme iz dialektičnega in zgodovinskega materializma. V srednjih in srednjih strokovnih šolah je treba uvesti proučevanje vprašanj državne graditve, in sicer v zadnjem ali dveh zadnjih razredih.

Na višjih šolah se morajo proučevati osnove družbenih ved.

Dosedanje izkušnje kažejo, da je treba izvesti ustrezne organizacijske in programske priprave, da bi pripomogli k pravilni ideološki vzgoji mladine.

IV.

V načinu vodstva našega šolstva moramo izvesti spremembe, ki ustrezajo današnjim potrebam in tendencam v razvoju naše države. Te spremembe morajo dovesti do okrepitev in večje iniciative v samih šolah ter šolskih ustanovah ter do onemogočanja birokracije pri delu organov, ki vodijo šolstvo. Pristojnost zveznega ministrstva za znanost in kulturo se mora razširiti na zveze prosvetne, kulturne in znanstvene ustanove, dajati splošne smernice in voditi splošno evidenco nad delom republiških ustanov. Republika je treba omogočiti čim širšo iniciativo v vprašanju prosvete in kulture. Jasna razmejitev pristojnosti bo dovedla do tesnejšega sodelovanja in dajanja resnične pomoči. Kar zadeva republiške komiteje oziroma ministrstva za znanost in kulturo, moramo opozoriti na tendenco njihovega spreminjanja v neokretne birokratične ustanove in na potrebo, da postanejo njihov aparat ter metoda vodstva primerna, tako da bosta lahko dajala resnično pomoč v velikih načelnih vprašanjih, ne pa da vodita administrativno. Tudi republiška prosvetna ministrstva se morajo pretežno baviti z reševanjem načelnih prosvetnih vprašanj in odstranjevanjem tendence upravno-birokratičnega načina vodstva.

Splošno načelo vodstva v šolstvu mora biti: osamosvojitve nižjih organov in profesorstva ter učiteljskega kadra ob istočasnem razvijanju idejne borbe in pomoči po kontroli.

Vodstvo šolstva bo uspešno šele tedaj, če nam bo uspelo razviti iniciativo nižjih organov in jih usposobiti, da bodo reševali probleme v celoti, ob istočasnem

dvigavanju idejne, prosvetne in organizacijske vloge višjih organov.

V.

Vprašanje kadrov in kakovosti pouka je zelo resen problem v našem šolstvu. Strokovni in idejni izobražbi morajo posvetiti resno pozornost tako učitelji in profesorji, kakor tudi prosvetni organi. Brez stalne borbe za strokovno in idejno izobraževanje ni mogoče zboljšati kakovosti pouka v šolah. Zato je temeljna naloga naše kadrovske politike na šoli — doseči pri učnih močeh, da bodo vsestransko obvladale predmet, ki ga predavajo, in doseči solidno pripravo učencev. Da bi to dosegli, moramo prosvetni kader popolnoma osvoboditi vseh dolžnosti, razen šolskih in nekaterih dolžnosti, vezanih z njegovim poklicem ter družbeno vlogo. Šolska poslopja morajo služiti samo za šolsko delo.

Kar zadeva kadre na visokih šolah je treba pogumneje dovajati na univerze in visoke šole novi, mlajši kader, zlasti tisti, ki se je izkazal pri različnih gospodarskih in državnih funkcijah za dober v strokovnem pogledu in ima pogoje za znanstveno ter pedagoško delo. Z univerz in visokih šol je treba odstranjevati tiste profesorje, ki po svojih strokovnih kvalifikacijah ne zadovoljujejo in ne spremljajo razvoja sodobne znanosti. Na drugi strani moramo odločno pobijati nepravilen sektaški odnos do starih strokovnjakov in starega znanstvenega ter učnega kadra, pa tudi karieristične tendence, ki se kažejo na ta način, da dobi kdo mesto, za katerega nima kvalifikacij pod izgovorom, da je »politično zanesljiv«.

Dokončno moramo urediti vprašanje štipendij. Štipendije moramo izenačiti po stopnji šole, enake za študente, enake za učence srednjih in strokovnih šol in dovoliti samo minimalne spremembe v zvezi s potrebami štipendistov na določenih vrstah šol za nabavo šolskega gradiva. Pri podeljevanju štipendij je treba strogo upoštevati imovinsko stanje staršev in dajati prednost otrokom iz delavskih ter siromašnih kmečkih družin. Štipendijo je treba vzeti tistim učencem in študentom, ki neredno polagajo izpite in tako ne izpolnjujejo svoje obveznosti do socialistične države.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

IZ DANASNJE ŠTEVILKE:

Sklepi III. plenarnega zasedanja CK KPJ

Govor tovariša Mihe Marinka na osmem rednem zasedanju Ljudske skupščine FLRJ

Izjave nekaterih predstavnikov naše znanosti in kulture ob podelitvi prvih nagrad vlade FLRJ

Ob sklenitvi jugoslovansko-britanskega trgovinskega sporazuma
Fizkultura — Objave

Dejstva našega napredka so tako nesporna da morajo navdušiti slehernega poštenega in delovnega državljana za nove bitke in nove zmage

Govor tovariša Mihe Marinka
na osmem rednem zasedanju Ljudske skupščine FLRJ

Predsednik vlade LRS Miha Marinko je imel na osmem rednem zasedanju Ljudske skupščine FLRJ v razpravi o državnem proračunu za leto 1950 naslednji govor, ki ga zaradi njegove pomembnosti objavljamo v celoti.

Tovariši poslanci!

Ko smo obravnavali proračun za naše plansko leto, smo tu iz poročil naših državnih, političnih in gospodarskih voditeljev slišali mnogo bodrilnega o uspehih pri graditvi našega gospodarstva; slišali smo bilanco ne le le gospodarskih, marveč tudi političnih uspehov, za katere se moramo zahvaliti velikemu delovnemu poletu naših delovnih ljudi ter modremu vodstvu naše Partije in socialistične države.

Kdor koli izven naše dežele, ki bi bil sposoben pravilno oceniti vso veličino teh uspehov, bi se moral čuditi ali pa osupniti, kdor bi pač bil, naš prijatelj ali sovražnik.

To bo vso našo delovno skupnost navdalo z novo moralno silo in jo vzpodbudilo, da se bo lotila novih nalog, ki so bistvo tega novega predlaganega proračuna.

To je pri nas živa stvarnost, ki se razvija od leta do leta in s katero stopamo po poti graditve socializma. V zdravem razvoju dežele, s takšno politično in organizacijsko silo, kakor je naša Partija, in pod takšnim vodstvom, kakor je naša, drugače tudi biti ne more. Sadove velikih ustvarjalnih naporov vidi sleherni delovni človek. Dejstva našega napredka so tako nesporna, da morajo navdušiti slehernega poštenega in delovnega državljana. Izpolnjevanje plana je postalo maldane vsakemu našemu delovnemu kolektivu vprašanje časti, vsega kolektiva skupaj in vsakega posameznika posebej.

Tu bom samo mimogrede navedel nekaj podatkov o letošnji izpolnitvi plana, da bom ob njih poudaril nekatere izkušnje, ki smo si jih pridobili v minulem letu.

O izpolnitvi plana proračunskih dohodkov je govoril v svojem poročilu že minister za finance. Sumarično smo predvidene dohodke precej presegli. V nekaterih panogah pa zaostajamo ne toliko zaradi nerealnosti planiranja, kolikor zaradi slabosti v ustreznih sektorjih naše

državne uprave. Ta presežek bodo pristojni zvezni organi uporabili v obliki dodatnega republiškega proračuna za ureditev raznih dolgov in sploh za ureditev finančnega stanja državnih podjetij, tako da stopamo v novo proračunsko leto z jasno finančno situacijo.

Skupni plan industrijske proizvodnje smo doslej izpolnili 105%. Nekatere panoge — tekstilna, usnjarska, živilska — plan presegajo, medtem ko kovinska in kemična zaradi objektivnih vzrokov (pomanjkanje surovin itd.) zaostajata. Vse panoge so imele do zadnjih mesecev v letnem izpolnjevanju plana precejšnje motnje, ker niso redno dobivale surovin. To je vse, kar so dosegli kominformovski saboterji in česar se lahko veselijo, saj je samo ta sabotaža kriva, da naši delovni kolektivi niso mogli redno izpolnjevati svojih tekočih planov. V tem je tudi največ krivde, da smo plan znižanja polne lastne cene dosegli samo okrog 50%.

Rudniki so v Sloveniji skupno izpolnili svoj letni plan proizvodnje sredi decembra. Tu lahko rečemo, da so skozi vse leto najbolj redno izpolnjevali plan.

Izpolnili smo tudi plan izkoriščanja gozdov, zlasti v prvih fazah proizvodnje in plan lesne industrije. Zaostajamo pa v dovozu in izvozu, in sicer večinoma zaradi pomanjkanja prevoznih sredstev ter pomanjkljivosti v organizaciji proizvodnje in prevoza. Prvi neizpolnjeni plan gozdne proizvodnje smo dosegli tudi v prvi polovici leta, po zaslugi velike akcije Ljudske fronte v tako imenovanem »Mesecu gozdarstva«.

Posebno skrb smo posvetili kmetijstvu. Poudariti moram, da nas sama visoka industrijska struktura sili posvečati proizvodnji v kmetijstvu posebno veliko pozornost, ker se vsaka pomanjkljivost na tem sektorju takoj pozna na življenjskem standardu industrijskega in mestnega prebivalstva, ki šteje že 55% vsega prebivalstva naše republike. Lahko rečem, da smo v odstranjevanju pomanjkljivosti iz prejšnjih let že precej napredovali. To se odraža tudi v tem, da smo izpolnili in delno tudi presegli plan investicij v državnem sektorju kmetijske proizvodnje, pa tudi zadržane investicije so dokaj napredovale. Povečane plane odkupa v glavnih panogah kmetijske proizvodnje, tako živine kakor tudi žita realiziramo — seveda še vedno ob velikih nepravilnostih v izpolnjevanju na terenu. Isto velja tudi za odkup krompirja, ki je za nas ena najvažnejših odkupnih kampanj. Plan je letos glede na razmeroma dobro letino precej visok. Od planiranih 14.000 vagonov smo doslej odkupili že 70%. Vendar po naših dosedanjih cenah ni objektivnih vzrokov, da ga ne bi mogli izpolniti 100%. Če se nam bo v zadostni meri posrečilo preprečiti, da ne bi industrijsko in mestno prebivalstvo po vaseh iskalo krompirja, s tem da bomo z državno preiskavo zadovoljili osnovne potrebe potrošnikov garantirane preskrbe, bomo v veliki meri preprečili špekulacijo s tem artiklom prehrane, po katerem je povpraševanje zelo veliko.

Cepir je plan velik, izpolnili bi ga vendar lahko tudi brez vseh napak v odnosu do malih proizvajalcev, ki sta jih dejansko storila odkupni in administrativni aparat. Ugotovljeno je namreč, da srednji in mali kmetje izpolnjujejo svoje obveznosti, da njihova proizvodnja ne nazaduje, marveč celo narašča. Za bogate kmete pa to ne velja. Vzroki za to so različni, glavni pa je špekulacija. Objektivni vzroki so le neznatni — pomanjkanje delovne sile, ki se je vključila v industrijo.

Ker nimamo dobre evidence o proizvodnih zmogljivostih individualnih kmečkih gospodarstev, se pri odkupih še vedno dogajajo nepravilnosti, pa tudi krivice, predvsem v odnosu do manjših proizvajalcev, nasproti premožnejšim kmetom pa se uredbe ne izpolnjujejo z zadostno doslednostjo. Vzrok je bil delno tudi v tem, da je do zadnjih volitev še precej vaških špekulantov sedelo v krajevnih ljudskih odborih. Zadržne volitve pa so socialni sestav KLO znatno izboljšale.

Podrobneje o tem ne bom govoril, toda vprašanje načina, kako bi zagotovili vso zmogljivost proizvodnje večjih kmečkih posestev, bomo morali posvetiti vso pozornost, in sicer v skladu z našo splošno težnjo in potrebo, da se kmetijska proizvodnja poveča, da mobiliziramo delovno silo za industrijo in izvedemo socialistično preobrazbo vasi.

Tovariši!

Tu bi se kritično dotaknil nekaterih momentov v dosedanjem boju za izpolnitev plana.

Ce smo na glavnih sektorjih proizvodnje plane izpolnili, je treba poudariti, da smo jih izpolnjevali zelo neenakomerno, vseskozi na kampanjski način, v katerem smo porabili mnogo več sile — s koncentriranjem zdaj na

Nadaljevanje na 2. strani.

Novoletne čestitke maršalu Titu

Beograd, 2. jan. (Tanjug.) Osebe polaništva FLRJ v Braziliji je poslalo maršalu Titu tole novoletno čestitko:

»Osebe poslanstva FLRJ v Rio de Janeiru želi dragemu učitelju in voditelju srečno novo leto, polno uspehov in zmagoslavja za srečo in blaginjo jugoslovanskih narodov.«

Predsednik Prezidija Ljudske skupščine LR Slovenije Josip Vidmar je čestital maršalu k novemu letu s tole brzojanko:

»V imenu Prezidija Ljudske skupščine LR Slovenije in v svojem imenu Vam želim srečno novo leto, trdno prepričan, da bo četrto leto naše petletke še bolj

dokazalo vročo željo naših narodov, da se odrežejo sleherni odvisnosti od tujine. Vsi naši narodi so trdno prepričani, da bo zgodovina pokazala sedanje napade nanje in na njih vodstvo v pravi luči.«

Podobno brzojanko je poslal tudi podpredsednik Prezidija Ljudske skupščine LR Slovenije France Bevč.

Predsednik Prezidija Sabora LR Hrvatske Karlo Mrazović pravi v svoji brzojanki:

»Na pragu novega leta 1950. Vam želim v imenu ljudstva LR Hrvatske ter v svojem imenu nadaljnje odlične uspehe in zmage v borbi za zgraditev socializma v naši domovini.«

ODGOVOR MARŠALA TITA PREDSTAVNIKU ASSOCIATED PRESSA

Beograd, 2. jan. (Tanjug.) Predstavnik agencije Associated Press je vprašal maršala Tita, kako bi bilo najlažje ohraniti mir na svetu. Na to vprašanje je maršal Tito odgovoril:

»Mir na svetu bo mogoče ohraniti tako, če bodo vse miroljubne sile sveta dale razumeti slehernemu morebitnemu napadalcu, da ne more računati na boljšo usodo od usode napadalca v drugi svetovni vojni.«

20. januarja bo izredno zasedanje Ljudske skupščine FLRJ

Beograd, 2. januarja. Zakonodajna odbora Zveznega sveta in Sveta narodov Ljudske skupščine FLRJ se bosta sestala 12. januarja, da bi proučila zakonski osnutek, ki bo predložen v rešitev Ljudski skupščini FLRJ na njenem petem izrednem zasedanju dne 20. januarja 1950. leta. Januarsko izredno zasedanje bo poslednje zasedanje prve redne Ljudske skupščine FLRJ, ki je nastala iz ustavodajne skupščine, izvoljene 15. novembra 1945. leta.

Na koncu svojega zakonodajnega dela, ki poleg drugih zakonov zajema tudi novi zakon o socialnem zavarovanju, bo skupščina izdala sklep o svoji razpustitvi, ker ji poteče mandat 31. januarja, t. j. ob četrti obletnici, ko je bila izdana Ustava leta 1946 in se je Ustavodajna skupščina spreminila v redno Ljudsko skupščino.

Takoj po objavi sklepa o razpustitvi skupščine bo Prezidij Ljudske skupščine izdal ukaz o razpisu volitev za novo skupščino. Volitve bodo konec marca, nova skupščina pa bo sklicana na prvo zasedanje aprila t. l.

— * —

Tovariš Moša Pijade odlikovan z Redom junaka socialističnega dela

Prezidij Ljudske skupščine FLRJ je odlikoval na predlog predsednika vlade FLRJ z Redom junaka socialističnega dela tovariša Mošo Pijade, člana Politbiroja CK KPJ, za njegovo dolgoletno revolucionarno delo v dobro narodov Federativne ljudske republike Jugoslavije.

III. plenarno zasedanje CK KPJ

Nadaljevanje s 1. strani

Veliko večjo pozornost moramo posvetiti preskrbi in pravilnemu nagrajevanju prosvetnih delavcev, zlasti vaskih učiteljev. Prav tako je treba posvetiti veliko večjo pozornost varovanju zdravja in učenju učencev ter prosvetnih delavcev. Okrajni in krajevni odbori morajo takoj rešiti vprašanje preskrbe učiteljev na vasi, krajevni odbori pa jim morajo zagotoviti brezplačno stanovanje in kurjavo. Državni organi morajo strogo upoštevati, da se bodo glede na prosvetne delavce uporabljali zakonski predpisi, ki omogočajo nagrajevanje in enakomerno napredovanje v službi, prav tako pa morajo začeti borbo za stalnost prosvetnih delavcev in dovoljevanje premestitev samo v upravičenih primerih. S povečano skrbjo in pozornostjo Partije, državnih organov in množičnih organizacij za prosvetne delavce se bo povečala tudi družnena vloga prosvetnih delavcev in še bolj bosta prišla do izraza njihovo mesto in pomen v borbi za zgraditev socialistične družbe.

Partija je dosegla pomembne uspehe v borbi za ureditev in razvoj šolstva, toda pred Partijo so velike naloge pri delu na ideološkem in političnem področju, pri dajanju pomoči učenemu kadru in učencem, da se bodo rešili naziranja, podedovanih iz stare kapitalistične družbe in različnih dogmatičnih, mehanističnih in vulgarizatorskih teorij. Za nadaljnje idejno in politično dvigovanje prosvetnih kadrov in učencev, za nadaljnji razvoj znanstvenega dela je potrebna ne samo borba proti reakcionarni ideologiji in negativni dediščini iz preteklosti, temveč je potrebno, da bo Partija tudi v prihodnje nosilec borbe proti sektaštvu, birokraciji in dogmatizmu, tako v šolskih, kakor tudi drugih vprašanjih.

Razen splošnih nalog, ki so pred Partijo, je treba opozoriti tudi na posebne, in sicer:

Partijske organizacije morajo posvetiti posebno pozornost odstranitvi neprimernosti.

Preprečevanju dotoka novih neprimernosti.

Sklepi III. plenarnega zasedanja CK KPJ o tekočih nalogah borbe za petletni plan

1. Plenum ugotavlja, da je naša država pod vodstvom Partije kljub gospodarski blokadi in najrazličnejšemu drugemu pritisku vlade ZSSR ter drugih kominformovskih vlad uspešno izpolnila glavne naloge planskega gospodarstva v letu 1949 in s tem izvajala pogoje za nadaljnjo uspešno borbo za izpolnitev petletnega plana ter zgraditev socializma.

Hkrati ugotavlja plenum te-le glavne pomanjkljivosti in napake pri letošnjem gospodarskem in ekonomsko-političnem delu naših gospodarskih in upravnih organov ter partijskih organizacij:

nezadostno ter nepravčasno organizacijo in politično pripravo odkupnih ukrepov in ukrepov za mobilizacijo delovne sile, kakor tudi močne ostanke mehanizirane razdeljevanja odkupnih planov in planov vključevanja nove delovne sile na oblasti in okraje ob nezadostni analizi dejanskih okoliščin, iz česar so sledile nepravilnosti na terenu;

nezadostno borbo za mobilizacijo notranjih rezerv delovne sile v industrijskih, rudarskih, gradbenih in gozdniških podjetjih;

slabo plansko disciplino podjetij in višjih gospodarskih ustanov glede na delovno silo;

nezadostno borbo proti fluktuaciji in za vključitev nove delovne sile ter njeno usklajevanje;

v nekaterih krajih naše države prepozno koncentracijo gradbenih in investicijskih del na temeljne objekte petletnega plana;

nezadostno poostreitev borbe za pospešitev, organizacijo in gospodarsko okrepitev našega kmetijstva.

2. Plenum nalaga partijskim organizacijam te-le temeljne naloge v planskem letu 1950:

a) osredotočenje gradbenih in investicijskih del ter ustrezne delovne sile in rezerv na glavne objekte petletnega plana;

b) povečanje naše domače industrijske proizvodnje kmetijske mehanizacije, strojev, naprav in orodij;

c) temeljito in vsestransko organizacijo borbe za napredek kmetijstva in povečanje pridelke, gospodarsko in organizacijsko okrepitev kmetijskih ob-

nih, zlasti v krajih, kjer še vedno ni dovolj šol ali pa se ne vodi zadostno šolstvo nad obveznim obiskovanjem šolobveznih otrok.

Nadalje Partija mora posvetiti posebno pozornost razširitvi in vzdrževanju materialne podlage šolstva ter preskrbi šole in vzgojnih ustanov z inventarjem, učili in učnimi pripravami.

Delo partijskih in mladinskih organizacij na srednjih šolah in univerzah je treba usmeriti v borbo za to, da bodo študentje ter učenci sistematično dvigali kakovost znanja, ideološko in politično izobraževanje ter v razvijanje različnih oblik kulturnega, športnega in zabavnega življenja.

Partijske organizacije med učnim kadrom morajo, tako na univerzah kakor tudi gimnazijah in drugih šolah, bolj razvijati svobodno izmenjavo misli na liniji borbe za idejnost pri pouku in v znanosti ter zbirati še širše okrog sebe in na odgovorne dolžnosti profesorje in učitelje-nepartije.

Delo sindikalnih organizacij med prosvetnimi delavci mora imeti več elastičnosti in različnosti v obliki združenj, klubov itd.

Naloga Partije je, da še bolj mobilizira množične organizacije za dajanje pomoči šolam, zlasti pa Ljudsko mladino in Antifašistično fronto žena za dajanje pomoči pri predšolski in izvenšolski vzgoji, za razvijanje zabave, kulturnega dvigovanja in športa. Prav tako morajo množične organizacije skrbeti za ureditev šol, zgraditev novega in varovanja sedanje šolskega prostora, za domove gospodarskih učencev, dijaške internate, kuhinje itd.

Naloga Partije in množičnih organizacij je, da povečajo sodelovanje med šolo in starši, da aktivirajo starše in povečajo njihov vloga pri vzgoji otrok.

Partijski komiteji morajo od najnižjih do najvišjih na svojih sestankih pogostejše obravnavati vprašanje šolstva na svojem področju, podpirati pobudo prosvetnih organov ter zagotavljati pravilno izvajanje partijske linije.

Nova socialistična šola mora biti in bo usmerjena samo s skupnimi napore Partije, množičnih organizacij, družine ter prosvetnih in drugih državnih organov.

delovalnih zadrug in državnega socialističnega sektorja, pravočasno in vsestransko pripravo obdelave zemlje, setve in drugih kmetijskih del, stalno skrb in spremljanje izpolnjevanja nalog v kmetijstvu, začeti od obdelave zemlje in setve;

b) borbo za ustale delovne sile, izkoriščanje obstoječih notranjih rezerv po podjetjih, izvajanje gospodarskih ter drugih zakonskih ukrepov proti fluktuaciji, za vključevanje nove delovne sile;

d) borbo v partijskih vrstah in izven partijskih vrst tako proti umikanju pred težavami, kakor tudi proti sektaškim napakam in nepravilnemu odnosu do ljudi.

3. V zvezi z borbo za socialistično preobnovo kmetijstva plenum zlasti opozarja na te-le posamezne naloge:

a) vse sile osredotočiti na organizacijsko in gospodarsko utrditev sedanjih obdelovalnih zadrug in kmetijskih posestev, na povečanje njihove proizvodnje in zmanjšanje polne lastne cene; zlasti se boriti za povečanje živinskega fonda in ustrezne krmilne baze v kmetijskih obdelovalnih zadrugah;

b) nadaljevanje ustanavljanja kmetijskih obdelovalnih zadrug, zlasti v zitorodnih krajih, in se pri tem držati strogo načela prostovoljnosti; pri tem ne polagati težišče na število zadrug, temveč na njihovo notranjo utrditev, ne ustanavljati pasivnih obdelovalnih zadrug;

c) temeljito obdelati in uresničevati načela pravilnega nagrajevanja v kmetijskih obdelovalnih zadrugah;

e) razen borbe za postopno mehanizacijo posvetiti največjo pozornost proučevanju, organizaciji in racionalizaciji delovnih procesov na temelju enostavne kooperacije v kmetijskih obdelovalnih zadrugah in na socialističnih posestvih oziroma ekonomijah ter izkoriščati čim bolj lokalne materialne vire zaradi kmetijske racionalizacije.

4. V zvezi z borbo za delovno silo poudarja plenum te-le naloge:

a) pravilno planiranje delovne sile v podjetjih, tako da dejansko in racionalno ustreza kapacitetam ter delovnim nalogam;

b) utrditev delovne discipline v podjetjih, boljše in racionalnejše organizacijo proizvodnih procesov, pravilen in racionalen razpored delavcev na delovnih mestih;

c) sistematično ugotavljanje in spremljanje delovnih rezerv v krajih in okrajih, njihovo pravilno vključevanje kot stalno delovno silo v industrijsko proizvodnjo, pri čemer je treba upoštevati prvenstvo potreb rudarstva, težke in vojaške industrije;

d) sklepanje pismenih delovnih pogodb, ki morajo postati sestavni del stalne borbe proti fluktuaciji;

d) sprejemanje in nadaljnja razširitev pobude delovnih množic za visoko delovno storilnost in pri tem bolj angažirati inženirsko-tehnični kader; okrepitev borbe za pravilno uporabo sistema plač in odstranjevanje nesorazmernosti v plačah posameznih kategorij tehničnih kadrov;

e) sprejemanje potrebnih ukrepov za hitrejšo usposabljanje novih strokovnih kadrov iz vrst delavskega razreda.

Nadaljevanje s 1. strani

enem, zdaj na drugem kritičnem sektorju — kakor bi bilo potrebno, če bi bilo več sistematičnosti. Lani so bili sicer ti kampanjski prijemci opravičljivi, da bi preprečili večje motnje, ki bi jih bilo rado povzročilo kominformovsko sabotiranje graditve socializma v naši deželi. V bodoče pa si moramo prizadevati, da bo tega čim manj. S tem namreč neracionalno trošimo velikanske delovne sile; z objektivnim stimuliranjem fluktuacije se izgublja delovna sila in tako v storilnosti dela ne dosežemo tistih učinkov, ki bi jih lahko dosegli pri večji stabilnosti in konstruktivnosti v tekočem izpolnjevanju planskih proizvodnih in drugih nalog.

Razen tega, od nas neodvisnega kominformovskega vzroka, lani — to lahko rečem vsaj za Slovenijo — ni mogoče dovolj računali z bolj ali manj objektivno mejo dejanske zmogljivosti, ki se je pokazala v pomanjkanju delovne sile, predvsem v našem gradbeništvu. Zato smo se razbujali na široki fronti, zato imamo zdaj toliko začeti in nedograjenih poslopj.

Tako imamo razen mnogih pozitivnih strani v doseženih uspehih tudi negativne. Medtem ko smo na odločilnih sektorjih proizvodnje kolikor toliko zadovoljivo izpolnili plan — delno tudi z znatnim prekoračenjem, predvsem v gradbeništvu plana nismo izpolnili. Vendar pa moramo tudi tu izreči priznanje, da so mnoga naša gradbena podjetja opravila več gradbenih del, kakor bi mogli pričakovati glede na delovno silo, ki so jo imela na razpolago. Povprečno so imela ta podjetja komaj okrog 50 odstotkov tiste delovne sile, ki je bila potrebna, da bi po planu opravičila gradbena dela. Ta dela pa so vsaj na glavnih prioritetnih objektih opravljali v mnogo višjem odstotku. Razumljivo je, da se je moralo pomanjkanje delovne sile poznati predvsem na objektih družbenega standarda. Tega primanjkljaja ni mogla kriti niti velikaška pomoč frontnih prostovoljcev, ki znaša okrog 34 milijonov delovnih ur, torej blizu 10 milijonov ur več kakor leta 1948. To je večinoma delo prostovoljcev, ki so ga opravili poleg redne zaposlitve.

V duhu vzgojnega dela naše Partije in tovariša Tita se nam ni treba bati lastne kritike naših pomanjkljivosti, in sicer ne glede na to, ali bi naš razredni in kominformovski sovražniki to hoteli in mogli izkoristiti v svoji propagandi proti nam. Naši nesporno veliki doseženi uspehi zaradi tega ne bodo izgubili svoje politične vrednosti. Nasprotno, prikrivanje teh pomanjkljivosti bi lahko zmanjšalo politični učinek naših uspehov.

Navesti hočem nekaj primerov, kako smo letos pomanjkanje delovne sile in še toliko omejene možnosti še bolj omejevali v kampanjskem koncentriranju na kritične sektorje in nesistematičnem izpolnjevanju planskih nalog.

Gradbena sezona se spomladi dolgo ni razmahnila, ker smo morali sprva zbrati največji del sil v gozdni eksploataciji. Za pomoč v izpolnitvi I. polletnega plana je mobilizirala Ljudska fronta številne fronte brigade. To je bila zelo uspešna akcija. Prvi polletni nezmanjšani plan v sečnji je bil izpolnjen. Toda zato so se pojavile velike vrzeli na raznih drugih mestih, kar se je pokazalo takoj potem pri naslednji glavni nalogi — zbiranju sil na objektih težke industrije, katerih v vsej sezoni nismo mogli oskrbeti z dovolj delovne sile — da o drugih objektih družbenega standarda sploh ne govorimo. Spomladi, še zlasti pa v mesecu gozdarstva, sta prišla redno funkcioniranje in delo upravnega aparata v nered, ker so šli celo od tod ljudje v fronte brigade na sečnjo. Zato so trpeli tisti upravni posli, ki bi deli sicer evidenco o tem, kje so dejanski presežki delovne sile na vasi in evidenco za pravilno opravljanje odkupa. — Mnogi ljudje iz državnega aparata in politični aktivisti so bili osebno zadolženi, da iščejo po vaseh presežke delovnih sil. Zato je bila šele kasno, toda na koncu vendarle postavljena evidenčna osnova, ki je omogočila bolj ostre ukrepe za mobiliziranje rezerv delovne sile v zvezi s potrošniškimi nakaznicami za zagotovljeno preskrbo.

Vrhu tega tudi v industriji nismo mogli razširiti vprašanja, kje se nahajajo močnejše delavci, ki bi jih redna proizvodnja lahko pogrešala.

Razne sindikalne brigade, ki so skozi vse leto odhajale iz večje števila podjetij na sečnjo, podpirajo domnevo, da je v teh podjetjih dejansko več delovne sile kot bi bilo treba. To domnevo podpira še zlasti dejstvo, da so bila številna podjetja zaradi nerednega prihajanja surovin skozi vse leto v težavah, da so pa vendar v zadnjih mesecih — kajpak ob uvedovanju vrednem prizadevanju in delovni vnemi delovnih kolektivov! — na koncu le dohitela zamudo, ko so surovine prispele.

Bolj intenzivno iskanje takih rezerv delovne sile je za nas v Sloveniji posebno pomembno, ker so rezerve v kmetijstvu še sila omejene, če upoštevamo intenzivnost proizvodnje in zasebno lastninski proizvodni temelji; kaj več rezerv bo imelo kmetijstvo samo s preusmeritvijo svoje proizvodnje na socialistično osnovo. Pri obstoječem stanju na naši vasi je tudi to odvečno delovno silo — v kolikor še obstoji — zelo težko najti. Zato je potrebna dobra evidenca proizvodnih kapacitet v zemljiščih, strojih in delovni sili in čim bolj podrobno plansko usmerjanje te proizvodnje. Če take evidence ni, se izvajanje naših uredb o obvezni setvi, reji živine, o določitvi obveznega odkupa posameznih kmetijskih pridelkov, o ugotavljanju dejanske potrebne delovne sile na posameznih gospodarstvih na terenu nujno izvede v vrsto nepravilnosti, opustov in krivic. Pomanjkanje dobre evi-

dence omogoča, da se številni posamezniki z raznimi špekulantskimi zvijačami izogibajo izpolnjevanju svojih obveznosti v polnem obsegu in da odkupni organi, po drugi plati, v prizadevanju izpolniti sumarno planirano množino odkupa, enostavno po vrsti zarežejo, kar dosežejo. — Posledice tega so jasne. Opravičeno nezadovoljstvo na strani tistih, katerim je storjena krivica, prehaja rado na druge, ustvarja se nesigurnost pri proizvajalcih, kapaciteta proizvodnje pa se zanemarljivo, avtoriteta ljudske oblasti pa trpi škodo.

To je cel kompleks vprašanj, v tesni medsebojni vzročni zvezi, ki tvori eno samo celoto. Zategadelj jih je treba vse skupaj in slehernega med njimi posamič reševati povezano.

Za vse to pa moramo imeti poleg drugega tudi dober aparat, vse do K.O. Zato se to vprašanje tudi postavlja v zvezi s tem proračunom.

Naravno, mogoče je varčevati v administrativnih izdatkih tudi s tem, da stabiliziramo delo vseh organov državne uprave, da ga reduciramo na primeren minimum s tem, da mu omogočimo stalno odgovorno delo brez nenehnega premetavanja na različne kampanjske akcije.

Drugi problem je, kako se boriti proti fluktuaciji delovne sile. Naravno je, da je pri tem najučinkovitejše sredstvo — poleg zagotovitve zagotovljene preskrbe delovnih kolektivov na prioritetnih objektih — tudi vprašanje nastanitve. Jasno pa je prav tako, da vprašanja stanovanj ne bomo tako lahko in hitro rešili. To naše delovne množice v osnovi razumejo. Zvest naših delovnih ljudi je tolikšna, da zelo dobro razumejo, da je industrializacija temelj za stvarno in solidno dvigovanje družbenega standarda. Zato je tudi treba razliko med investicijami v kapitalne gradnje naše industrije in investicijami za družbeni standard, ki je še znatna, samo v tem smislu obravnavati. Je neka absolutna meja ne samo za materialna sredstva, temveč nedvomno tudi za omejeno razpoložljivo delovno silo. Vsako večje planiranje gradbene kapacitete bi bilo pri obstoju tako pomanjkljivih sredstev mehanizacije nerealno. A delež Slovenije v kapitalni gradnji objektov težke industrije za industrializacijo države je težak, toda brezpogojno nujen, čeprav gre trenutno na škodo družbenega standarda in prosvete. Izpolnitev te naloge je za industrializacijo Jugoslavije tako važna, da o tem ne more biti diskusije. Zato ni razloga, da bi skrivali, da obseg investicij za družbeni standard, predvsem za stanovanja, za osnovno in srednje šolstvo ni v odgovarajočem sorazmerju z graditvijo industrije.

Vendarle bomo morali iskati sredstva in načine, da to razliko ublažimo. Po eni strani z največjim varčevanjem materiala pri kapitalni graditvi, po drugi strani v iskanju novih lokalnih virov ter predvsem z usmeritvijo na prostovoljno delovno silo za gradnje in dela, ki bodo neposredno koristila življenjskim pogojem določenih delovnih kolektivov. Razen tega je treba težiti za tem, da z materialom in delovno silo, s katerima razpolagamo, napravimo čim več stanovanjskih in drugih provizorijev. Naše splošne izkušnje kažejo, da so stalne fronte in sindikalne brigade, ki so doslej dale dragocen prispevek, vendarle bile same po sebi sorazmerno drage in še izpodbujale

k nadaljnji fluktuaciji in preprečevale pridobivanje nove stalne delovne sile. Preprečevale so boljše sistemizacijo delovnih mest in dvig produktivnosti dela. Z zaposlitvijo naših delovnih kolektivov pri prostovoljnem delu na objektih, ki bodo tem kolektivom neposredno služili, pa bomo nedvomno ne samo ohranili dosedanj prispevek te prostovoljne pomoči v gradnji, temveč ga bomo celo povečali.

Jasli, otroški domovi, menze, kopalnice, dela na tovarniških ekonomijah, športska igrišča, provizoriji za kulturno-umetniško delovanje in razna druga podobna dela, ki izboljšujejo delovne pogoje in življenjsko raven, so najprimernejši objekti za zaposlitev prostovoljcev. To se je pokazalo že letos. Pri nas je ostala zaradi pomanjkanja delovne sile nedograjena vrsta takih objektov, ki so bili v samem čvrstem planu, toda s prostovoljno pobudo in s trudom frontnih in sindikalnih organizacij je bilo v celoti — toda ne povsod na tistem mestu, kakor je bilo določeno po čvrstem planu — z adaptacijami, provizoriji in manjšimi novimi gradnjami dograjeno jasli s štirikrat večjo zmogljivostjo, domov igre in dela pa celo osemkrat večjo, kakor je bilo postavljeno v čvrstem planu. Istega značaja so tudi komunala dela, kakor so vodovodi, kanalizacije in podobno, pogosto pa tudi osnovne šole, če se zagotovi fundirani material. Pri teh delih bomo lahko v največji meri varčevali s stalno delovno silo in čim več napravili s prostovoljnimi delom.

Tovariši, kakor koli že je plan za četrto leto, katerega finančni odraz je predloženi proračun, težak in obsežen, nam vendar naš delavski razred s svojo visoko politično zavestjo, ki se izraža v čudovitem poletu pri izpolnjevanju plana in ki je prišla do izraza tudi pri nedavnih volitvah v krajevne ljudske odbore, daje zagotovilo, da so naloge, ki so pred nami, uresničljive. Uresničljive so toliko bolj, kolikor odločneje bomo odpravljali napake, ki so se dogajale doslej v upravi, kolikor bolj se bomo izogibali kampanjskemu načinu dela ter ga opravičili sistematično in stalno razvijali. Visoko zavest ima tudi naša inteligenca, prav posebno pa tehnična inteligenca. Ne bo odveč ponoviti, kar je bilo že večkrat naglašeno: kolikor koli že nam je kominform napravljal škodo s svojo gospodarsko blokado in sabotažo, pa je vendar nesporno dejstvo, da se je poleg delavskega razreda, ki je ostal neomajno čvrst, povečala politična konsolidacija pri večini naših delovnih kmetov, in to kljub mnogim nepravilnostim, ki so jim storjene, in da je napad kominforma izzval pri naši tehnični inteligenzi čudovito reakcijo: z rednimi izjemami se je lotila z vsemi močmi graditve naše industrije. Napad kominforma je vzbudil redoljubna čustva in strokovni ponos naše inteligence. Danes imamo nešteto primerov, ki dokazujejo, kaj more in hoče naša inteligenca. Ta dejstva imajo toliko večjo vrednost, ako vzamemo v obzir, da jim naša skupnost ni vedno dajala primerenega priznanja. Zaradi vsega tega, kar smo tukaj slišali v govorih, ki so nam prikazali rezultate v celoti, ni razloga, da ne bi ponesli med naše delovne množice navdušenja za nove bitke in nove zmage.

Zato izjavljam, da bom glasoval za predloženi proračun.

Naši najboljši mladi delavci

DETELA JOŽE

URANKAR JOŽE

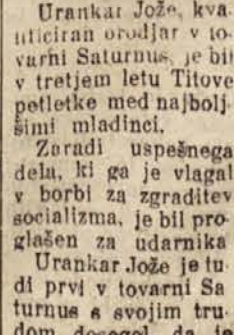

Detela Jože je kvačičar orodjar v Titovih zavodih »Lito-stroj«. V tretjem letu Titove petletke se je uvrstil med najboljše mlade delavce-miadinca.

Tovariš Jože je za dosego plana dnevno presegal normo od 30 do 30%.

Poleg dela v produktivni vsehstransko sodeluje pri političnem delu, posebno v mladinski organizaciji. Za njegovo delo ga je rajonski komitee mladine nagradil.

Ker se je izkazal kot eden najboljših borcev za dosego plana je bil lani dvakrat proglašen za udarnika.

Urankar Jože, kvačičar orodjar v tovarni Saturnus, je bil v tretjem letu Titove petletke med najboljše mladi delavci.

Zaradi uspešnega dela, ki ga je vlagal v borbi za zgraditev socializma, je bil proglašen za udarnika.

Urankar Jože je tudi prvi v tovarni Saturnus s svojim trudom dosegel, da je zaključil vajeniško dobo v 21 mesecih.

Poleg dela v proizvodnji se udeležuje v političnem delu, posebne zasluge ima v mladinski organizaciji.

Kot sekretar Ljudske tehnike se zanimala tudi za tehnično vzgojo mladine.

V črni gori so presegli petletni plan graditve cest

LR CRNA GORA je presegla petletni plan graditve cest za 28%. Namesto 136, je bilo zgrajenih 170 km voznih poti. V prvih treh planskih letih je bilo porabljenih za razvoj cestnega prometa v Črni gori nad 250 milijonov dinarjev.

Z zgraditvijo ceste Ivangrad-Rožaj, ki je dolga 80 km, je napravljena dobra cestna zveza z LR Srbijo. Končali so tudi prvi del ceste Titograd-Kolašin, ki bo skrajšal zvezo glavnega mesta LR Črne gore s severnimi okraji Črne gore. Nova cesta ima velik gospodarski pomen, ker preko gozdne predele, ki jih doslej niso izkoriščali.

Letos so začeli graditi tudi nove dohodne poti do izvorov evrovin za industrijo. Poleg zgrajenih šestih dohodnih gozdnih poti se približuje h koncu tudi graditev 32 km dolge ceste Boljanič-Suplja Stijena, ki drži k bogatim nahajališčem svinca, cinka in premoga v rudarskem bazenu pri Plevljah. Zgrajena so dovodne poti do novega rudnika boksita v nikajskem okraju in do delovišča hidrocentral na Mušoviču Rijeku.

Ker odpada na avtomobilski prevoz največji del prisa ne aktivnosti v LR Črni gori, bodo v 1950. letu zboljšali

cestni promet tudi na ta način, da bodo ublažili krivulje in asfaltirali ceste, ki držijo skozi turistične kraje. Skupna dolžina cest, ki bodo asfaltirane prihodnje leto, je v primeri s 1949. letom petkrat večja. 40 km cest bo moderniziranih.

Največja in najsodobnejša tovarna konserv v Jugoslaviji

Ob novem letu je začela v Zadru obratovati naša največja in najsodobnejša urejena ter opremljena tovarna ribjih konzerv. Tovarna bo izdelovala vse vrste ribjih konzerv.

Tovarno so začeli graditi lani. Kako veliko delo so opravili v kratkem času, sprevidimo že iz tega, da bo zmogljivost nove tovarne presegla proizvodnjo vseh naših tovarn lev rste v državi.

Doslej je bila največja tovarna konzerva pri nas v Rovinju (Istra). Njena zmogljivost je sorazmerno majhna. Največja pomanjkljivost je, da ne morejo prejetih rib predelati že istega dne. V zadrski tovarni pa bodo začeli delati ob šestih zjutraj, zvečer pa bo ves proces konzerviranja velikih pošilk rib šondan.

Zahvala in čestitka naših izseljencev, ki so bili na obisku v domovini

Na parniku »Hrvatska«, 31. dec. 1949.

»Ob odhodu iz Jugoslavije in Slovenije v Ameriko pošiljamo predstavniki slovenskih organizacij v Zedinjenih državah in Kanadi našo globoko zahvalo Predsedstvu vlade LRS, zlasti še predsedniku tovarišu Mihi Marinku, za iskreno gostoljubnost in bratski sprejem. Istočasno izražamo naša voščila vsemu slovenskemu narodu z željo, da bo prihodnje leto še bolj uspešno v graditvi socialistične Slovenije in Jugoslavije, ki bo prinesla vsemu ljudstvu pravo svobodo, demokracijo in srečno življenje.«

Izjave nekaterih predstavnikov naše znanosti in kulture ob podelitvi prvih nagrad vlade FLRJ

Vest o prvih nagradah vlade FLRJ za leto 1949 je nalezela v vsej državi na ugoden sprejem. Celokupna naša javnost, zlasti pa tisti, ki aktivno sodelujejo v našem znanstvenem in umetniškem življenju, razumejo važnost teh nagrad, ker vedo, da so le-te še en močan dokaz o tem, kako danes cenijo ustvarjalno delo naših znanstvenikov in umetnikov, in še ena pobuda za njihovo nadaljnje prizadevanje.

O tem govorijo izjave odličnih delavcev in voditeljev na področju znanosti in kulture, akademikov, znanstvenikov in javnih delavcev, ki so jih dali sodelavcu Tanjuga.

PREDSEDNIK JUGOSLOVANSKE AKADEMJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI V ZAGREBU DR. ANDRIJA ŠTAMPAR

Nagrade vlade FLRJ za leto 1949 so razveselile slehernega človeka v naši državi, zlasti pa tiste, ki aktivno delajo v znanosti in umetnosti. S podelitvijo teh nagrad je pokazala ljudska oblast, kako visoko ceni znanstveno delo in delo na književnem in umetniškem področju. Izpolnitev našega petletnega plana je tesno povezana z razvojem naše znanosti, ki daje temelj za dvig naše ekonomike. Gotovo je, da bo materialna in moralna pomoč znanstvenim delavcem v naši socialistični državi dala v veliki meri silno pobudo vsem našim delavcem na znanstvenem, književnem in umetniškem področju za njihovo nadaljnje ustvarjalno delo. V naši minulosti — je zaključil dr. Štampar — se ni posvečala taka pozornost znanstvenemu delu, književnosti in umetnosti, kot jo kaže danes ljudska oblast.

DR. ALEKSANDER BELIČ, PREDSEDNIK SRBSKE AKADEMJE ZNANOSTI

Srečen sem, ko sem bral seznam nagrajenih strokovnjakov, posebno srečen pa sem bil, ko sem videl med njimi mlade delavce, ki so dosegli pomembne uspehe. Pripravljen sem, da je to šele sijajen začetek, da je med predstavniki naše znanosti in umetnosti, oziroma kulturne dejavnosti v splošnem, še znatno število dobrih strokovnjakov, ki delajo vztrajno in s polnim znanjem v naši ljudski oblasti. Zlasti me veseli, da so bili z znatnimi nagradami nagrajeni tudi ti delavci, ki so se med svojim delom kot mladi ustvarjalci izkazali na področju znanosti in umetnosti.

Vse to ima velikanski pomen za vzgojo in razvoj novih kadrov, novih intelektualnih in splošno kulturnih sil, ki so bile tako globoko zapokane v naših narodih. Sila naše ljudske revolucije jih je odkrila ter jim je omogočila, da se pokažejo, znanstvenemu oziroma splošno-kulturnemu delu v vseh smereh in na vseh področjih naše države.

PREDSEDNIK ZDRUŽENJA KNJIZEVNIKOV SRBIJE MILAN BOGDANOVIC

Podelitev nagrad zaslužnim delavcem in kolektivom na področju znanosti in kulture je nov izredno prepričljiv dokaz o visokem spoštovanju kulture in kulturnih delavcev v socialistični Jugoslaviji. V naši državi je bila kultura kot splošna vrednota že od vsega početka graditve socializma kakor tudi med osvobodilno vojno in ljudsko revolucijo zelo visoko postavljena. Obveznost, da se kulturno delo in pomembni uspehi, doseženi na kulturnem področju, najbolj avtoritativno priznajo, cenijo in nagradjujejo, dobiva svojo visoko zakonito obliko.

Ce imamo pred očmi nagrade, ki so bile dodeljene na področju književnosti, bomo videli, da so s tem visokim priznanjem zajeta najboljša in najpomembnejša književna dela našega časa in izbrana najbolj kakovostna dela.

DR. STEVAN JAKOVljević, REKTOR BEOGRADSKA UNIVERZE

Znanost in znanstveno delo v današnji socialistični Federativni ljudski republiki Jugoslaviji sta dosegla polno spoštovanje kakor tudi svoje pravo mesto. Znanost ni več kot prej — slonokoščeni stolp, v katerega bi zaprli znanstvenike ter reševali abstraktna vprašanja, ki nimajo nobene zveze z vsakdanjim življenjem ljudi. Znanost ni več privilegij določenega števila ljudi, ki so predavali svoje znanje kot dediščino svojim najbližjim sorodnikom oziroma sodelavcem. Znanost je danes na razpolago ljudstvu, za ljudske potrebe ter dostopna širokim ljudskim plastem. Naša socialistična država stori vse, da bi omogočila neovirano znanstveno delo, da bi zagotovila primerne življenjske znanstvenim delavcem in njihovim sodelavcem, da bi uspehi njihovega znanstvenega raziskovanja bili v korist, srečo in blagostanje vseh narodov naše domovine ter v podporo ljudski oblasti. Ta pomoč ljudske oblasti je bila uresničena tudi z visokimi nagradami. Beogradska univerza je ponosna, da je bila dodeljena nagrada primerne vrednosti znanstvenim delavcem, kar bo nedvomno velika pobuda za še uspešnejše delo na znanstvenem področju nagradjenecem, prav tako pa tudi številnim drugim, da si zaslužijo to resnično redko in dostojno pohvalo.

PREDSEDNIK SLOVENSKE AKADEMJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI DR. FRANCE KIDRIČ

Nagrade, ki so pravkar podeljene po sklepu naše vlade znanstvenim in kulturnim delavcem, ki so se izkazali v letu 1949, so zelo zgovorne priče naše nove stvarnosti.

Predvsem pričajo o vsestranskem napredku v Titovi Jugoslaviji. Število 274 imenovanih znanstvenih in kulturnih delavcev, ki so po sodbi naše vlade in ob

sodelovanju najvišjih znanstvenih in kulturnih ustanov zaslužili tako izredno priznanje, ni samo zelo visoko, ampak je le en sam važen člen v verigi silnega razmaha našega znanstvenega in umetniškega dela. Tak razmah ni bil nikoli mogoč v državi, kjer sta bila kultura in znanost privatna stvar, samo priganjski pastorki, ne pa ustvarjajoče gibalno, kot je to v državi, kjer načrtno gradijo socializem. Samo država, ki je do dna prepričana o upravičenosti svojih teženj in o zmagi svojim načrtom ter se z nobenim pritiskom ne da odvrtiti od poti k socializmu, more nakloniti v enem letu 17 milijonov dinarjev nagrad znanstvenim in kulturnim delavcem. Po pravici vidi v njih svoje najučinkovitejše sodelavce, kajti tiho in širši javnosti zvečina neznano delo bistveno in prvenstveno koristi celotni državni skupnosti našega ljudstva in seveda tudi vsemu miroljubnemu človeštvu.

S tem svojim sklepom je vlada podčrtala tudi opomin, da morajo naši nasprotniki biti s svojimi prerokovanji previdnejši, kot so bili doslej. Z nepobitno močjo in prepričljivo odgovorja ta sklep na vse klevete, pa naj prihajajo od koder koli. Sila duha zmaga, ni je nje enake, ki bi se ji mogla upirati. Najostrejši kritiki našega dela morajo biti med nami, doma, edino doma lahko po pravici sodimo o delu in o resnici. S temi nagradami znanstvenikom in umetnikom je vlada FLRJ poklicala pred sodni stol najboljše priče za temeljitost in resnost svojih socialističnih zasnov.

Pripravljen sem, da ni med nagrajenimi nobenega, ki bi mu la gesta naše vlade ne postala najsilnejša pobuda za nadaljnje delo, ki ga bo vršil v zanosu in duhovni svobodi.

UPRAVNIK JUGOSLOVANSKEGA DRAMSKEGA GLEDALIŠČA VELIBOR GLIGORIĆ

Nagrade vlade FLRJ, ki so bile razdeljene znanstvenikom in umetnikom, so visoko priznanje jugoslovanskih narodov za delovne uspehe znanstvenikov in umetnikov.

Gledališka umetnost, katere predstavniki so bili bogato nagrajeni, zasluži to veliko priznanje, ker je v nenehnem dviganju in nenehnem razvoju v vseh republikah ter izboljšuje svoje izražanje in svoj slog pri umetniških ustvarjanjih, ki sta se globoko vtisnila v zanimanje našega občinstva. Gledališka umetnost v novi Jugoslaviji izvršuje visoko funkcijo pri kulturni izobrazbi našega ljudstva, hkrati pa deluje na zavest ljudskih množic.

Nagrade vlade FLRJ, ki so jih podelili znanstvenikom in umetnikom, ne pomenijo samo priznanje zaslužnim za napredke socialistične kulture, pač pa so tudi pobuda znanosti in umetnosti za še nadaljnje uspehe.

DIREKTOR ZVEZNEGA FILMSKEGA PODJETJA »ZVEZDA FILM« ALEKSANDAR VUJIC

Z nagradami, ki jih je podelila vlada FLRJ kot priznanje našim umetnikom, je zajeto tudi veliko število filmskih delavcev, kar dokazuje, da imamo na področju filmske umetnosti že primerno število od-

ličnih umetnikov, čeprav je naš film, ki se je rodil pred nekaj leti, brez tradicije.

Nagrajeni so bili štiri režiserji umetniškega filma, trinajst režiserjev dokumentarnega filma, trinajset snemalcev in trije filmski scenografi. Iz čisto filmske umetnosti je bilo nagrajenih trideset filmskih delavcev, kar je velik in znan uspeh. Značilno je, da so dobili štiri režiserji umetniškega filma nagrade za skupno devet posnetih umetniških filmov v naši državi.

Nagrajeni režiserji umetniških filmov — Milan Pogačić, ki je že kot dijak filmske šole v Beogradu režiral umetniški film »Povest o tovarni«, Radoš Novaković in Franc Stiglic, ki sta po krajši praksi v dokumentarnem filmu prešla na umetniški film, so pokazali, da dosega naš mladi filmski umetniki velike uspehe brez slehernih tradicij in prejšnje prakse.

Nagrajeni režiserji dokumentarnih filmov, snemalci in scenografi, delajo skoraj prvič kot filmski delavci.

Z nagradami filmskih umetnikov so zajete tudi druge umetnosti: književnost, pisci scenarijev, glasba — glasbene kompozicije za film in gledališka umetnost — igralci. Filmska umetnost je široko zajela in realizirala tudi druge umetnosti.

Nagrade, ki so bile letos podeljene našim filmskim umetnikom, so dokaz velikega uspeha in napredka naše mlade kinematografije.

DIREKTOR OPERE NARODNEGA GLEDALIŠČA V BEOGRADU OŠKAR DANON

Naša ljudska oblast je z velikim razumevanjem začela ne le ustvarjati osnovno materialno bazo za razvoj naše kulture in umetnosti, temveč si je prav tako prizadevala omogočiti popoln razvoj slehernega našega umetnika, da mu ustvari vse možnosti razviti svoje sposobnosti in dati umetnost ljudstvu. Izreden interes delovnih ljudi, ki tvorijo našo novo publiko, za umetniške prireditve daje umetnikom velikansko spodbudo, da delajo za svoj umetniški napredok in da svoje uspehe izročijo ljudstvu v oceno.

Letošnje velike državne nagrade so zasluženo priznanje in spodbuda za nadaljnje izpolnjevanje ne samo tistih, ki so bili nagrajeni, marveč tudi vsem ostalim, ki morejo to s svojim vztrajnim delom doseči.

BRANKO ŠOTRA, SEKRETAR ZVEZE LIKOVNIH UMETNIKOV JUGOSLAVIJE

Pomen letošnjih nagrad vlade FLRJ je dosti večji od vseh dosedanjih, ker jih je sedaj prvič podelila zvezna vlada.

Tako veliko število nagrajenih umetnikov s tako visokimi nagradami je dokaz ne samo njihovega pravičnega razumevanja važnosti in pomena svoje vloge v našem družbenem življenju in njihove povezanosti z ljudstvom, marveč hkrati tudi dokument pravičnega odnosa ljudstva do njegovih umetnikov.

Za umetnike pomenijo nagrade silno izpodbudo za nove in še večje napore, za še večje uspehe.

Cajhnova mladinska brigada v lokomotivski delavnici v Šiški je dosegla v preteklem letu epe uspehe

Delovni kolektiv lokomotivske delavnice v Šiški je že 29. novembra 1949 izpolnil letni plan. Mnogo je k temu pripomogla tudi delavnica mladina, ki se zaveda velike obveznosti jugoslovanskih transportnih delavcev, da bodo petletni plan izpolnili v štirih letih. Mladinski aktiv lokomotivske delavnice v Šiški je najboljši kolektiv ljubljanskega železniskega voza. Ker je odšlo letos 18 najboljših mladincev služiti vojaški rok, so ostali še bolj poprijeli za delo, tako da se njihova odsotnost pri delu skoraj ne pozna.

Največje uspehe pri tekmovanju za visoko storilnost dela je v preteklem letu dosegla mladinska brigada v montažni delavnici pod vodstvom brigadirja Cajhna.

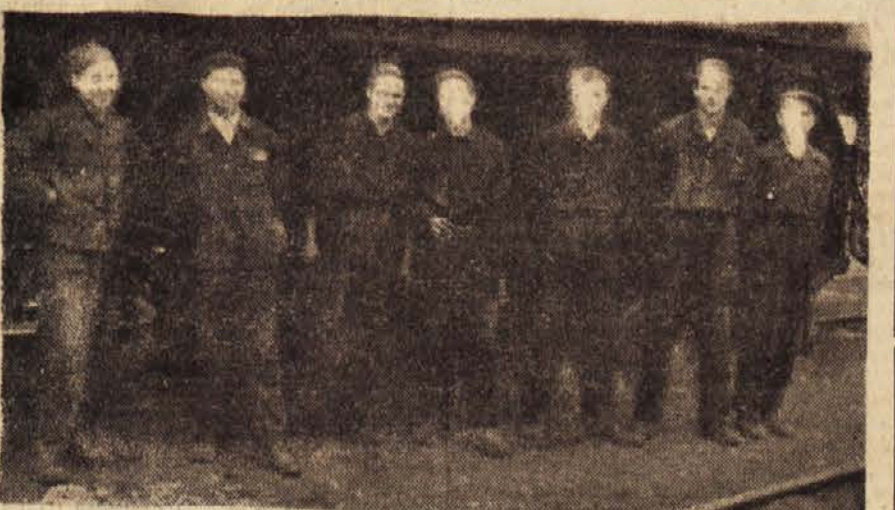
Na tisoče obiskovalcev razstave stotnice jugoslovanskih železnic je z zanimanjem opazovalo lokomotivo v prerezu. Tudi to je bil eden izmed uspehov Cajhrove brigade.

Svoj največji uspeh v letu 1949. pa je dosegla brigada, ko ji je uspelo dokončati glavno popravilo lokomotive deset dni pred rokom. Običajno dela pri takem

popravlilu več skupin nad 20 dni. Ko lokomotivo razstavijo, popravlja ena skupina krmilje, druga drogovje itd. Zato je bil uspeh Cajhnovih fantov, ki so to delo opravili sami v desetih dneh, še toliko večji. Kljub naglici je bila tudi kvaliteta dela zelo dobra.

Za takšne rezultate so zaslužni vsi člani brigade. Posebno pa sta se izkazala Verbič Viktor, ki ima kot najboljši delavec v delavnici v posesti prehodno zastavico, in Milan Glavan, ki je opravil v 1949. letu 1100 prostovoljnih delovnih ur. Za njima pa pri delu skoraj niso zastajali mladinci Jože Vašelj, Viktor Semce, Ciril Omejc in Franc Kozamurnik, ki ima 1184 prostovoljnih delovnih ur.

Mladinski brigado Ivana Cajhna čakajo v letošnjem letu velike naloge, zato bodo svoje napore še povečali. Gotovo bo letos na steni ob vhodu v delavnico še večkrat visel velik lepak, podoben tistemu, ki se zdaj priča o velikih zmagih Cajhrove brigade: »Naš odgovor na klevete: Lokomotiva dovršena deset dni pred rokom — normo smo presegli za 193,4%«.

Uspehi, ki jih je dosegla „Iskra“ v boju za plan

Proizvodnja kinoprojektorjev in kinoobjektorjev se je dvignila za 1550 % v primerjavi z letom 1948

Dne 31. decembra 1949 ob 13.10 je mogotno tuljenje tovarniške sirene naznanilo vsemu delovnemu kolektivu tovarne in vsem prebivalcem mesta Kranja, da je »ISKRA«, tovarna za elektrotehniko in fino mehaniko, izpolnila svoj letni plan, ki je bil znatno večji od lanskega. Doslej žal »Iskrina« siren nikdar še ni objavila izpolnitve letnega plana, ker so bile težave pri uvajanju proizvodnje novih izdelkov stalno večje od zmogljivosti poizvalnega delovnega kolektiva tovarne.

Letos je bila stvar drugačna. Odkar je budimpeštanski radio pred tremi meseci objavil sramotno laž, da izdelujemo namesto kinoprojektorjev le »pločevinaste škatle in železne noge«, je »Iskra« vzplamtel v še večji plamen dela, vsak član njenega delovnega kolektiva je še z večjim veseljem zgrabil za delo za doseglo in presego plana. Plan tovarne, ki se bavi izključno s proizvodnjo predmetov, ki jih do osvojitve sploh še nismo izdelovali, pomeni vse kaj drugega kot plan tovarne, ki ima svojo proizvodnjo že uvedeno. Plan »Iskre« pomeni brezmejno žrtve vsakega posameznika, neštete prestane noči ob reševanju problemov, tisoče in tisoče prostovoljnih delovnih ur v tovarni, zato pa pomeni njega izpolnitev tem močnejši udarec vsem našim klevetnikom, predvsem seveda radiu Budimpešta, ki bo moral uiti s svojimi lažmi o pločevinastih škatlah.

Oddelek montaže električnih instrumentov se je že pred meseci obvezal, da bo svoj plan volt in ampermetrov izpolnil do Dneva republike, do 29. novembra. Svojo obveznost je kolektiv oddeleka častno izpolnil s 6% presežka. Tudi števec in vžigalnih tuljav je bilo izgotovljeno plansko število znatno pred zahtevanim rokom.

Sedila je dosegla plana kinoobjektorjev, dne 29. decembra, takoj naslednji dan, pa je bil v popoldanskih urah izpolnjen tudi plan kinoprojektorjev, ki so najboljše, najbolj kompletni in najdražje izdelke tovarne. Pred tremi meseci se je kolektiv kinoobjektorjev ob priliki klevet budimpeštanskega radija obvezal v svoji poslanici maršalu Titu, da bo v protest izdelal do konca leta še dva kinoprojektorja preko plana. To, kar se je takrat mnogim zdelo drzna, skoraj neuresničljiva obljuba, je danes dejstvo, še več: izdelali so kar pet kinoprojektorjev preko plana, torej tri projektorje preko obveznosti. Enako je izdelano preko plana tudi pet kinoobjektorjev.

Mogočen je pogled na dolge vrste kinoprojektorjev in objektorjev, krasne slonokoščene barve. Ob tem pogledu so

mahoma pozabljene vse težave in žrtve, vse neprespane noči. Delavci kinoobjektorja dolgo niso mogli odtrgati oči od dela svojih rok, delavci in nameščenci iz vseh oddelkov tovarne pa so trumoma prihajali ogledovat rezultat doslej največje »Iskrine« zmage.

Do tuljenja sirene so pa bili dogotovljeni še ostali izdelki tovarne, električni vrtni stroji, avtodinamo, avtomatski telefoni in induktorski telefoni itd.

Kakšni naporu posameznikov in celotnega kolektiva so bili potrebni za doseglo plana, naj vam povedo nekatere slike iz boje za plan.

Udarniki in najboljši delavci so krepili voljo svojim tovarišem, ki so zadnje dni komaj še mogli premagovati svojo utrujenost. Tovariši Tone Bozovičar, Janko Lampič, Emil Zajc in še mnogo drugih so povezovali vse ostale v nemajmno povezano celoto kinoobjektorja, ki se je zadnja dva meseca izkazala kot udarni delovni kolektiv, ki je čas izdelave projektorjev zmanjšal na neverjetno nizko število ur, kar naj dokažejo sledeče številke:

Ce vzamemo čas montaže prve serije za 100 in število projektorjev 100%, potem znaša v primerjavi čas pri drugi seriji 50 in število 300%; pri tretji seriji 16 in število 400%; pri četrti seriji pa znaša čas montaže v primerjavi s prvo serijo 8,3 in število projektorjev 800%.

V primeri z lanskim letom se je dvignila proizvodnja kinoprojektorjev in kinoobjektorjev za polnih 1550%!

Ze te številke nam dovolj zgovorno pričajo o trdi borbi zadnjih mesecev, tednov in dni za doseglo plana. Nosilci zlatih in srebrnih značk prostovoljnega dela — Emil Zajc, Tone Bozovičar, Avrelj Tronkar, Franc Cotti in drugi — so vztrajali na svojih delovnih mestih 58 ur nepretrgoma. Veliko je število tistih, ki so vztrajali pri delu polnih 48, 36 in 24 ur, tako da v tovarni zadnji čas ni bila nikakva redkost več, če je kdo delal vse dan in še vso noč nepretrgoma. Enako požrtvovalnost so pokazali tudi tovariši v proizvodnji, glavni montaži, navijalnici in v splošnem oddelku.

Ne samo delavci pri strojih in montažnih mizah, ampak tudi inženirji in tehniko so z vso silo prišli na pomoč proizvodnim oddelkom. Uvrstili so se med delavce, zasedli so obstoječa nezasedena mesta, ali pa so tvorili popoldanske ali nočne izmene. Tudi oni so vztrajali in dokazali, da jim je plan tovarne prva naloga. Opustili so vse drugo in se posvetili samo izvrševanju letošnjega plana.

PRIPRAVE PODJETJA »UNITAS« ZA GRADNJO STANOVANJSKIH HIŠ

Takoj po objavi navodil za gradnjo stanovanjskih hiš, ki jih lahko gradijo člani sindikalnih podružnic z lastnimi sredstvi in svojo delovno silo, so v mnogih podjetjih, katerih člani bodo gradili hiše, ustanovili posebne gradbene kolektive.

Člani sindikalne podružnice mestnega kovinskega podjetja »Unitas« v Ljubljani, ki bodo gradili stanovanjske hiše, so že ustanovili gradbeni kolektiv, izvolili predsednika, tajnika, tehničnega vodjo, gradbenega nadzornika in odgovornega za nabavo materiala ter se dogovorili o načinu gradnje, ki bo organizirana po tekočem traku. Sodelovali bodo vsi člani sindikalne podružnice. Gradnja stanovanjskih hiš je zamišljena kot skupno gradbišče in odgovarja za vsa dela vodja gradbišča. Na podlagi evidence opravljenih del bodo po zgraditvi hiš ugotovili vrednost vsega prostovoljnega dela. Setavili so posebna pravila, ki določajo, da se koristniku, ki se ne zanima dovolj

za gradnjo hiše, lahko odvzamejo pravice za nadaljevanje gradnje in jo prepuste delavcem. Vsakdo bo sodeloval na gradbišču s svojim strokovnim znanjem in bodo zato strokovna dela hitreje in ceneje opravljena. Nekateri so tudi obljubili materialno pomoč. Dva tovariša sta že odstopila 150 m² lesa, ki ga bodo v zimskih mesecih posekali in pripeljali v Ljubljano, eden pa je odstopil vsoto denarja za nabavo gradbenega materiala.

Tudi v nekaterih drugih delovnih kolektivih je akcija za gradnjo stanovanjskih hiš dobro uspešna. Ustanovili so podobne gradbene kolektive ter prispevali ali obljubili gradbeni material.

Kjer akcija za gradnjo stanovanjskih hiš še ni našla odziva ali so ustanovljeni gradbeni kolektivi prešibki, se lahko osnuje gradbeni kolektiv v okviru krajevnega odbora Zveze sindikatov. To bo zagotovilo še večji dotok prostovoljne delovne sile iz sindikalnih podružnic.

Železarna v Zenici je izpolnila plan

Kolektiv železarne v Zenici je izpolnil v soboto, 31. decembra ob 14 uri letno proizvodno nalogo tretjega planskega leta. Ob tej delovni zmagi je bilo v železarni zborovanje, ki se ga je udeležilo več kot 3000 delavcev. Na zborovanju so bili navzoči tudi član Politbiroja Centralnega komiteja KP Bosne in Hercegovine Grujo Novaković, član oblastnega komiteja Partije sarajevske oblasti Rešad Savetović in predstavnik glavnega odbora Zveze sindikatov Bosne in Hercegovine Sime Mujkič. Direktor železarne ing. Čazimir Boras je navedel uspehe, ki jih je kolektiv železarne dosegel v tretjem planskem letu.

Z zborovanja so poslali pozdravne brzojavke Centralnemu komiteju KPJ in maršalu Titu, Centralnemu komiteju Bosne in Hercegovine, Djuri Pucar-Staremu in ministru za težko industrijo Francu Leskošku.

Tovarna usnja na Vrhniki je izpolnila finančni plan

Dne 30. decembra ob 10. uri dopoldne je tovarniška sirena pri industriji usnja na Vrhniki označila izpolnitev finančnega plana. Ta uspeh je plod vsestranskih naporov delovnega kolektiva, ki je s skrajno požrtvovalnostjo in zavednostjo pripomogel do

izpolnitve plana. Objektivne težave, ki so se pojavile v začetku leta predvsem zaradi pomanjkanja surovine, je kolektiv uspešno premagal in izboljšal čas nadoknadit z nadurnim delom ter s številnimi prostovoljnimi urami.

Dve novi ladji izročeni prometu

31. decembra so delavci ladjedelnice »Tretji maj« na Reki izpolnili svoje obveznosti OK KPJ in tovarišu Titu. Iz luke je odplula na svoje prvo potovanje nova tovarna prekoceanska motorna ladja »Titograd« z nosilnostjo 4000 ton, ki so jo zgradili v tej ladjedelnici. Iz pristanišča je odplul tudi novi remorker »Proleter«.

S splovitvijo »Titograda« in »Proleter« so delavci »Tretjega maja« zaključili leto svojih največjih delovnih zmag. Odkar obstaja ta ladjedelnica, ni iz njene pristanišča še nikdar odplulo v enem letu 7 novih plovilnih objektov. Leta 1949 so delavci »Tretjega maja« dali svoji Partiji in ljudstvu 4 nove prekoceanske motorne ladje in 3 remorkerje. Razen tega so obnovili tanker »Jajce«, obnovili, razširili in dali v uporabo velik plovil dok ter zgradili nekaj manjših ladij za prevoz cementa, gramozov itd. To so samo večja dela. Novo leto bo omogočilo delavcem »Tretjega maja«, da bodo še bolj preizkusili svojo delovno sposobnost in strokovnost je pokazali svojo delavsko zavest.

Vključimo samostojne kulturno-umetniške skupine v društva

Pregled kulturnoumetniških skupin v mariborski oblasti kaže, da je delo po večini le v KUD neuspešno. Instrumentalne glasbene skupine, ki jih je v KUD 80, so začele že z načrtnim delom. Razen okrajnih glasbenih šol in glasbenih večernih tečajev so ponekod te skupine dobra šola mladega kadra. V 32 glasbenih skupinah, ki delajo še izven društev, brez dobre strokovne in materialne pomoči, pa prevladuje priložnostno delo in neredno nastopajo samo zaradi dobička. Nujno je, da vse take skupine povežemo v KUD, ki jim bodo s svojimi strokovnjaki pomagali dvigati idejnost in kvaliteto dela.

Isto velja tudi za pevske zbornice, saj imajo najkvalitetnejše pevske zbornice ljudskoprosvetna društva. Skupno z ostalimi glasbenimi sekcijami so imeli pevski zbori letos 613 nastopov. Med 194 pevskimi zbori mariborske oblasti so še taki, ki ohranjajo tradicijo zaprtih »cehovskih« zborov in zato ne kažejo zadovoljivega razvoja. Nekaj takih zborov se celo noče vključiti v društva, da ne bi izgubili »svoje imena« in iz drugih neresnih razlogov. Tem zborom bo treba prikazati nujnost vključitve v društva, kjer imajo možnost za kvaliteten razvoj.

Vodstva pevskih zborov in društev pa so premalo skrbela za pionirske pevske zbornice, ki jih je v oblasti 68. Po šolah so se zbori, ki vadijo samo za šolske prireditve, načrtno delali pa pri njih ni bilo načrtnim delom bi vodstva teh najmlajših pevcev lahko dosegla take uspehe, kot so jih dosegli pionirski pevski zbori v Mariboru, St. Lju in Lovrencu na Pohorju.

Največ zanimanja je za dramsko. Igralske skupine je v oblasti 209, in te so priredile v letošnjem letu 730 prireditev. Kvalitetne skupine imajo zopet le društva. Organizacijsko najpopolnejšo skupino ima SKUD »Mihla Pintar« v Rušah. Skupina si je uredila celotno gledališče na prostem. Pobudo te skupine naj bi povzela tudi ostale večje igralske družine. Saj mnoge še nimajo primerne prostore z odrom in bo zanje v poletnem času najprimernejši oder na prostem, ki si ga lahko zgradijo z malenkostnimi stroški. Na splošno je pa delo igralskih skupin še začetniško, ker še nimajo dobrega vodstva. Predvsem slaba pa je bila do sedaj izbira odrskih del.

Ustanavljanje folklornih skupin se še ni tako razmahnilo, kot bi z ozirom na tradicijo ljudskih plesov v nekaterih okrajih mariborske oblasti pričakovali. Letos je delovalo 31 folklornih skupin in od teh jih je 28 v društvih. Skupine so imele v tem letu 42 nastopov. Strokovno delo s temi skupinami sledi v glavnem na absolutnih republiškega folklornega tečaja. Okrajna vodstva pa še niso povsem na jasnem, kaj je folklor, in večkrat izjavljajo, da folklor pri njih ni, zato še ni uspelo pomnožiti teh skupin. Zlasti ugodna tla za folklorne skupine so v krajih Slovenske Koroške, in Dravskem polju, v Slovenskih gorah in sploh v vzhodnih krajih oblasti, kjer bodo lahko mladinci ustanovili še mnogo več takih skupin.

Tudi lutkarstvo še ni dovolj razvito. Do danes je v oblasti 15 lutkovnih odrov, ki so uprizarili letos 202 predstave. Največ so naredili za ustanavljanje lutkovnih odrov v Mariboru, kjer jih deluje 7. V Mariboru in na gostovanjih po Sloveniji so imele samo te skupine že 172 nastopov. Zanimanje za lutkarstvo pa je tudi v ostalih krajih pri pionirjih in odrskih skupinah.

VELIK USPEH „MIKLOVE ZALE“ NA RUŠKEM ODRU

Dramatska skupina sindikalnega kulturnoumetniškega društva »Mihla Pintar« v Rušah je koncem novembra postavila na oder ljudsko igrano »Miklova Zala«, ki jo je po motivih narodnih pripovedi in Sketovi povesti napisal Fran Žižek. Z igrano so ruški igralci želi velik uspeh. Na zahtevo prebivalstva so morali predstavo že sedemkrat ponoviti. Z njo so uspeli nastopiti tudi na okrajnem tekmovanju SKUD mariborske oblasti in ocenjevalna komisija jih je sprejela med sindikalne igralske družine, ki bodo tekmovale v naslednjih dneh za oblastno prvenstvo. Igra je režirala po režiji žanlijske tove Jožeta Miklova, člana SNG v Mariboru, Majda Čučkova, ki je tudi igrala Zalo. Spretno in tehnično dovolj dovršeno je režirala predvsem množične prizore. Dokaj dobro obvlada oder in poudarila je za pravilno idejno interpretacijo dela. Izvajanje scene glasbe je dirigiral Jože Ritovc. Scenograf je bil prof. Maks Kavčič. Tehnično vodstvo in razsvetljavo je bila poverjena Ivanu Čučku, odreda mojstra sta bila Albin Ajgner in Jože Osovnikar, inspicient pa Milan Grudnik. Ze takih delitev dela, ki je lastna poklicnim gledališčem in s katero se lahko ponajbolje le še redke dramske skupine na področju oblasti, kaže, da je ruska igralska družina organizacijsko trden kolektiv, ki obeta še lepe uspehe. Saj so tudi igralci »Miklove Zale« pokazali, da so se deli resno lotili.

Eden gledalcev je po prvih predstavah zapisal: »Navdušen aplavz pred odrom, odzvoje, odzvoje, odzvoje pri sceni nesreče in žalosti, prostodušen in vesel smeh pri šaljavih prizorih dokazuje, da je »Miklova Zala« naša ljudska tako, da jo ljudske množice sprejemajo kot neposredno svojo ljudsko igrano.« Tako so sprejeli predstavo še številni drugi gledalci.

raslih veliko. Primanjkuje le še lutkovnih iger in izvežbanih ljudi. Med 15 odrj v oblasti so se doslej zopet najboljše izkazali taki, ki so priključeni KUD.

Ljudskoprosvetna društva imajo tudi 8 likovnih krožkov in 6 literarnih sekcij. Takih skupin bi pa že sedaj lahko bilo več, ker se niso zajeli vsi ljudski talenti. V likovne krožke, katerih večina do sedaj še ni dosegla večjih uspehov, bodo društva v bodoče vključila tudi obrtnike, ki se ukvarjajo z umetno obrtjo: lončarje, rezbarje in druge. S tem se bo delo krožkov razširilo. Tam pa, kjer krožkov še nimajo, bo treba talente zbrati, poklicni likovni umetniki pa bodo članom krožkov s svojo redno pomočjo zagotovili dobro vzgojo.

Od literarnih sekcij je sedaj najboljša sekcija mariborskega SKUD »Jože Hermarko«, ki prireja že literarne večere. Tu je več starejših književnikov, ki bodo

Novo lutkovno gledališče v Ljubljani

Razvoj lutkovne umetnosti pri nas po osovoboditvi ni šel tako naglo kot na drugih področjih umetniškega in ljudskoprosvetnega dela. Pred vojno je delalo v Ljubljani več lutkovnih gledališč predvsem v ekoloških društvih; seveda pa so bile predstave zelo neredne. Po osvoboditvi se lutkarstvo dolgo časa ni moglo oživiti. Odrji so bili med okupacijo umrli, prav tako inventar, osnovni problem pa je bila in je še sedaj lutkovna literatura. Te je sicer ogromno, vendar je za naš čas skoraj docela neuporabna.

Piscev lutkovnih iger pri nas skoraj nismo imeli. Segal smo predvsem po starejši italijanski, nemški in češki lutkovni literaturi. Še danes ne moremo trditi, da smo kaj pridali na boljšem. Lutkovni odrji so v tem pogledu pred težkim problemom, čeprav se mladinske založbe po vsej državi trudijo, da izpolnijo vrzeli tudi na tem sektorju literature. Napisati dobro lutkovno igrano pa ni majhna stvar, ker mora pisec dobro poznati tehniko odra in lutke, kar je za vsakogar, ki se z lutkarstvom ni ukvarjal, težko. Drug razlog, da lutkovnih iger ni, je v tem, ker smo imeli doslej le malo lutkovnih odrov in zaradi tega pisatelji niso imeli posebnega zanimanja, da bi kaj več pisali.

Poverjeništvu za kulturo in umetnost pri MLO je že pred letom dni organi-

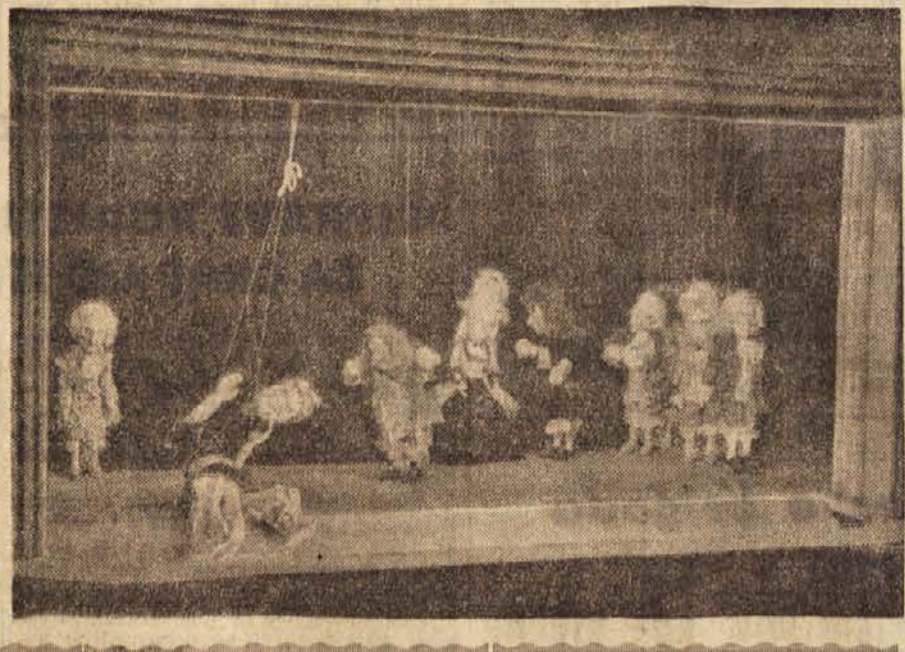
ziral potujoč lutkovni oder, ki je v letu dni izvedel preko 80 predstav v raznih krajih. Zamišljal stalnega lutkovnega gledališča pa bo v kratkem realizirano z adaptacijo in preureditvijo nekdanjega lutkovnega odra na Šentjakobskem trgu.

Gledališče bo dovršeno sredi prihodnjega meseca. Takrat bo otvoritvena predstava z dramatisiranim Levstikovim »Martinom Krpanom« v režiji tovariša Milana Skrbliška, režiserja SNG.

Ko bo gledališče imelo lastno lepo urejeno dvorano, bo časoma nujen stalen poklicni ansambel, kot ga ima že lutkovno gledališče v Zagrebu. Skrb za pionirje narekuje ustanovitev tega in še več novih lutkovnih odrov. V vsakem razponu bi moral biti vsaj eden. V Ljubljani je preko 10.000 pionirjev, ki še nimajo niti svojega kinematografa niti mladinskega gledališča. Novo lutkovno gledališče bo tako prvi korak k rešitvi vprašanja pionirskih gledališč.

Lutkovni oder bo delal z vsečimi lutkami, marionetami. Pripravlja se pa tudi kolekcija modernih ročnih lutk po sistemu slovitega lutkarja Obrazcova.

Razen pionirskih predstav bo lutkovno gledališče prirejalo posebne zabavne predstave za odrasle, saj je pri nas mnogo ljubiteljev lutkovne umetnosti, ki ima svojsko privlačnost tudi za odrasle.

Miklova Zala v Rušah videlo 3229 obiskovalcev. Dvorana fizikturnega doma, kjer ima družina svoj oder, pa ima le 280 sedežev in približno 100 stojališč. In vedno nabito polna dvorana pri predstavah je pokazala, da je fizikturni dom v Rušah že premajhen za dosego množičnosti obiskovalcev pri prireditvah tamkajšnje ljudskoprosvetne organizacije. Saj postajajo Ruše danes močno industrijsko središče. Tu je sedež KSS s 15 sindikalnimi podružnicami in 2670 člani. Sem spada zvezna elektrokemična industrija, republiška železarna za kovano orodje, močna lesna industrija, gozdna uprava, tekstilna industrija itd. SKUD Mihla Pintar je za poletne mesece pomanjkanju večje dvorane že odpravljen. Prvi v mariborski oblasti je pripravil letno gledališče, kjer bo lahko prisostvovala prireditvam množica Rušanov in prebivalstva iz njihove okolice. Pohvalno je tudi to, da ekibi vodstvo ruskega gledališča za številni dober kader mladih igralcev. Iz vrst mladih bo že v času predkongresnega tekmovanja ljudskoprosvetnih društev ustanovljeno v Rušah mladinsko gledališče.

Pred tridesetletnico Šentjakobskega gledališča

Šentjakobsko gledališče bo v kratkem proslavilo 30-letnico svojega delovanja. To dejstvo kaže, da ima to osrednje matersko gledališče veliko tradicijo in mu v razvoju naših poklicnih, zlasti pa amaterskih gledališč pripada važno mesto. To gledališče je vzgojilo stotine igralcev-amaterjev, pa tudi precej naših poklicnih igralcev je izšlo iz tega gledališča.

Gledališče je v pogojih — kot je pred vojno bilo pač mogoče — delovalo do okupacije. Med vojno je prenehalo z delom. Okupator je v gledališču uničil oder in inventar, v kolikor ga igralci niso poskrbili ali poslali partizanom. Po osvoboditvi so stari člani gledališča obnovili oder v Mestnem domu in februarja 1946 pričeli zopet s predstavami. Od takrat gledališče redno deluje, kolikor pač zmo-

re amatersko gledališče, kjer je igralcem — poleg redne službe, ki jo vrše — igranje nekakšen drugi poklic. Gledališče je naštediralo v času od prve vojne predstave do danes 15 del in jih uprizarilo 802-krat; v to število je vključeni 44 gostovanj v drugih krajih Slovenije. Predstave je obiskalo skupno 75.791 obiskovalcev. Ti podatki pričajo o velikem naporu igralcev. V enem letu povprečno štiri nova dela 70 do 80-krat ponovijo.

Letos je Šentjakobsko gledališče pričelo z enoletnim tečajem za svoje igralce in igralske družine SKUD v Ljubljani. K zamišljali tečaja je privedla potreba po dobrih odrskih strokovnjakih in potreba po enoletnem pogledu na zahteve in razvoj gledališke umetnosti na amaterskih odrh.

OB SKLENITVI jugoslovansko-britanskega trgovinskega sporazuma

Ob sklenitvi trgovinskega sporazuma med Jugoslavijo in Britanijo je objavila »Borba« daljši članek, v katerem pravi med drugim:

Gospodarska blokada Jugoslavije, ki jo je izvedla sovjetska vlada in po njej direktivah ostale vzhodnoevropske vlade, je doživela polom v prvi vrsti po zaslugi gospodarske moči in vitalnosti našega gospodarstva, zaradi brezmejne delovne junaštva naših narodov, pa tudi zaradi okrepite našega ekonomskega sodelovanja z drugimi državami. To sodelovanje se je zlasti okrepilo v minulemu letu, posebno pa pred koncem leta, ko je bil sklenjen sporazum z Veliko Britanijo o medsebojni petletni izmenjavi v višini 100 milijonov funtov.

Ta sporazum, sklenjen 25. dec. 1949, zavzema tako po svojem obsegu kakor po svojem pomenu posebno mesto, ker predstavlja zdrav temelj za razvoj gospodarskih odnosov med obema državama. Britanija je v vrsti naših velikih trgovinskih činiteljev, kar dokazuje tudi številka 100 milijonov funtov, določenih za medsebojno izmenjavo blaga v petih letih, z dolgoročnim (šestletnim) kreditom Jugoslaviji v znesku 8 milijonov in s kratkoročnim v znesku 5 milijonov funtov. Čeprav se Britanija bori s težavami, pomeni za nas veliko tržišče, s katerim se izpolnjuje naše gospodarstvo in kjer si moremo nabaviti surovine in stroje, ki so za nas tako važni.

Struktura izmenjave je ugodna za obe državi. Največjo postavko našega izvoza v Britanijo tvori les, in sicer v obsegu, ki ga mora zavzeti v naši splošni izvozi strukturi. (Britanija je tudi sicer veliki kupec lesa na Poljskem, v ZSSR itd.) Izvažali bomo tudi koruzo, v omejenih količinah prehranske predmete, tobak, pisane kovine in razno drugo blago. Iz Britanije bomo za to dobivali za nas zelo važne surovine: volno, gumo, surovo nafto, naftne derivate, razna predvaja, tekstil, prevozna sredstva, rezervne dele in kapitalne dobrine.

Sporazum z Britanijo določa tudi našim izplačila odškodnine za nacionalizirano britansko imetje v FLRJ. Izplačevanje odškodnine za inozemsko imetje ni nič novega v mednarodni praksi. Tudi pri nas je bilo to vprašanje v načelu rešeno — za britansko imetje in za imetje drugih držav — že davno tedaj, ko je bilo to imetje nacionalizirano. O tem je bil po vojni dosežen sporazum s Švedsko, Švico, Belgijo, pa tudi z Britanijo smo imeli 1. 1948 sporazum za eno leto. Prav tako se bo to vprašanje rešilo tudi z drugimi državami, n. pr. s Francijo in Turčijo. Jugoslovansko-britanski sporazum določa, da bo britansko nacionalizirano imetje izplačano v osmih letih (4.050.000 funtov skupno).

Ta del sporazuma je pritegnil posebno pozornost protijugoslovanske propagande, čeprav se je n. pr. Českoslovaška pred nami sporazumela z Britanijo že v oktobru lanskega leta, da ji izplača odškodnino za nacionalizirano britansko imetje 8 milijonov funtov do 1. 1954, po tem letu pa mora Českoslovaška izplačati v roku enajstih let Britaniji javne dolgove v znesku 20 milijonov funtov. Osnova tega informbirojevskih napadov na jugoslovansko-britanski sporazum je pravično ta, da daje sporazum imperialistom možnost za ceno dobivanje jugoslovanskih surovin in v zameno za to daje Jugoslavijo Britancem možnost, da jo uporabljajo za svoje oporišče in jo napravijo odvisno od imperialistov. Z drugimi besedami: Jugoslavija daje surovine zato, da more vsa srečna dati svojo neodvisnost! Ta bedastoča zares ne potrebuje nobenega komentiranja. Je samo izraz jezice voditeljev protijugoslovanske

kampanje zaradi popolnega neuspeha blokade proti FLRJ.

Jugoslovansko-britanski sporazum je sklenjen kot rezultat obojestranske za-interesiranosti. To dokazujejo tudi številni komentarji britanskega in drugega tiska. V londonskem radiu je bilo rečeno: »Ker se Jugoslavija ni hotela podrediti odredbam iz Moskve, so kot kazen uvedli sovjetsko blokado in prekinili trgovinske odnose z njo. Jugoslavija je reagirala s tem, da je razširila svojo trgovino z zapadnimi državami...« — »Angleško-jugoslovanski sporazum«, piše »Times«, »je najvažnejša pogodba te vrste, odkar se je morala Jugoslavija obrniti k Zapadu zaradi sovjetskih gospodarskih ukrepov.« — »Franc Tireur« piše, da bo vzhodnoevropski tisk »nedvomno sprejel to vest za ponovne napade na Tito, ki se je prodal anglo-ameriškim imperialistom«. Resnica pa je mnogo bolj preprosta. Angleško-jugoslovanski sporazum je bil podpisan po večmesečnih pogajanjih. Podpisan je bil po celi vrsti trgovinskih pogodb, ki jih je Britanija sklenila z ZSSR in državami ljudske demokracije, da bi varčevala z devizami ter dobivala surovine in življenjske potrebščine izven dolarske cone. Ta sporazum je bil podpisan po več kakor letu dni po sklenitvi angleško-poljske pogodbe, ki je prav tako važna in ki prav tako odreja britanske pošiljke kavčuka (20 tisoč ton v petih letih) in britanske industrijske opreme (20 milijonov funtov), kakor tudi odškodnino britanskim industrijem, katerih imetje je bilo na Poljskem. Angleško-poljski sporazum je še obsežnejši od angleško-sovjetske pogodbe, ki tudi določa stroje in surovine za ZSSR v zameno za sovjetsko žito. Za Jugoslavijo je to najvažnejša pogodba, kar jih je podpisala po prelomu s Kominternom.

Naša pogodba je torej v interesu obeh držav. Spada v okvir tistih pogodb, ki jih Velika Britanija sklepa z državami Vzhodne Evrope, ker je posebno zainteresirana na trgovini z njimi (ker tako varčuje z velikimi količinami dolarjev in bljuje svoje dolarske bilanco). O tem pričajo tudi britanski sporazumi z ZSSR, Českoslovaško, Poljsko itd., izmed katerih je pogodba s Poljsko največja in najobsežnejša.

V tej luči je kampanja sovjetskega vodstva in ostalih informbirojevskih sopotnikov še bolj hinavska. Smoter te gonje gotovo ni bil, da se antiamerizirna trgovina z Zapadom, ker vodi tako trgovino tako ZSSR kakor druga vzhodnoevropske države. Smoter napada na Jugoslavijo je bil samo ta, da bi se arševili, da se odpovemo svojim zvezam z drugimi državami — da bi se osvobodili te vrste njihove »kritike« in obrekovanja. Če je kaj, o čemer moremo z njimi diskutirati, to niso njihove umazane insinacije, marveč temeljno vprašanje odnosov med narodi in državami, vprašanje enakopravnosti, ki jo sovjetski voditelji odkarjajo narodom tujih držav. Zaradi njihovega krika se pač ne bomo odrekli koristnim trgovinskim zvezam, ki jih na temelju recipročne sklepano prav zato, ker koristijo našemu gospodarstvu. Naj nasprotniki naše države še tako želijo — mi blokade z Vzhoda ne bomo razstirali še na Zapad!

Blokada Jugoslavije ni mogla povzročiti gospodarskega poloma, ker smo s svojimi lastnimi silami in s svojimi blagom plačevali, kar smo uvozili iz tujetev. Če bi se Jugoslavija zanašala na tuje sile, ne bi mogla zdržati blokade. Krepitve trgovinskih zvez z vsemi državami, ki to žele, bo samo še bolj okrepila naše močno in izredno bogato gospodarstvo.

Velik uspeh filma »Živelo bo to ljudstvo« v Detroitu

Detroit, 2. jan. (Tanjug). Izseljenci v Detroitu so z velikim navdušenjem pozdravili predvajanje jugoslovanskega domačega filma »Živelo bo to ljudstvo«. Velika dvorana, v kateri so predvajali film, je bila nabito polna, tako da ni mogla sprejeti številnih obiskovalcev. Že več let ni bilo zbranih na enem kraju tako veliko število jugoslovanskih izseljencev. Prireditelji predvajanja filma so sklenili, da bodo polovico denarja, zbrane na prireditvi, uporabili za nakup zdravil za Jugoslavijo.

Kitajska naročila pri britanskih tvrdkah

London 2. jan. (Tanjug). Kakor poroča britanski tisk, so državne in zasebne družbe LR Kitajske sklenile pri britanskih tvrdkah znatna naročila. Tvrdke v Bradfordu so že dobile iz Sanghaja neposredna naročila, ki vključujejo razne stroje, transformatorje, električne kable, časopisni papir itd. Kitajske družbe si prizadevajo skleniti obsežnejša naročila tudi preko kitajskih tvrdk v Hongkongu.

Reuter poroča, da je vest o nameri ameriške vlade, da vojaško podpre kuomintangsko vlado zaradi obrambe njegove zadnjega oporišča Formoze, silno presenetljiva Britance. Britanski tisk piše, da je Truman še sklenil vsestranske podpre kuomintangsko vlado na Formoz. Ob tej priložnosti bo britanska vlada po svojem veleposlanstvu v Washingtonu zahtevala pojasnila.

Chicago, 2. jan. — Kakor poroča »United Press«, je pri praznovanju Norvega leta v ZDA izgubilo življenje v nesrečnih primerih 247 ljudi. Pri prometnih nesrečah je izgubilo življenje 136 ljudi, pri požarih 33, v drugih nesrečah pa 62.

Kongres KP Zapadne Nemčije

Frankfurt na Meni, 2. jan. (Tanjug). Tu je zasedal od 28. do 30. decembra kongres KP Zapadne Nemčije pod predsedstvom Maks Reimanna. V uradnem poročilu generalnega sekretarja Partije je rečeno, da so na kongresu sklenili, da bodo izvedene volitve novih voditeljev KP Zapadne Nemčije in da bodo pri predsedstvu Partije ustanovili centralno kontrolno komisijo. Izdali so tudi sklep o »utrditvi ideologije in politične linije Partije«.

V sporočilu se dodaja, da bo Maks Reimann v prihodnje vodil delavnost komunistične mladine v Zapadni Nemčiji.

KONKURENCA AMERIŠKI KEMIČNI INDUSTRIJI

New York, 2. jan. (Tanjug). Kakor javlja Reuter, je predsednik Združenja kemične industrije ZDA George Mark dejal v letnem pregledu dela ameriške kemične industrije, da pomeni konkurenca Zapadne Nemčije in drugih držav Marshallovega načrta veliko nevarnost za nadaljnji napredek te industrije. Mark sodi, da »želja ameriške vlade, da nadaljuje s podeljevanjem carinskih koncesij, lahko konec koncev privede do stvarnega ogrožanja ameriške narodne obrambe«.

Brezposelnost v Kanadi

Montreal, 2. januarja. Po uradnih podatkih je sedaj v Kanadi 900.000 brezposelnih in 150.000 delno zaposlenih, kar je najvišja številka po vojni. Samo v velikih mestih kot v Vancouver, Montreal in Toronto je nad sto tisoč popolnoma brezposelnih tekstilnih, pristaniških in drugih delavcev. Da bi se omilila brezposelnost, sta kanadski kongres dela in kanadski kongres sindikatov zahtevala, naj se takoj prične velika državna javna dela.

Radost naših najmlajših OB NOVOLETNI JELKI SAMO V LJUBLJANI SO OBDARILI 20.000 PIONIRJEV IN CIBANOV

Kakor vsako leto, tako so imeli tudi letos naši najmlajši ob Novoletni jelki vrsto najrazličnejših prireditev. Sindikalne in množične organizacije so v soboto posvetile vso pozornost našim pionirjem in cibanom, da bi jim pripravile čim več veselja in zabave. V posameznih sindikalnih podružnicah in po terenih so priredili krajeve kulturnozabavne programe, predvajali zabavne filme, pogostili pionirje s slaščicami, dedek Mrz pa jim je poleg igrar in bonbonov razdelil tudi lepa praktična darila.

Posebno lepo so organizirali prireditve za praznik najmlajših v Ljubljani. Ze v soboto dopoldne so imeli pionirski odredi po šolah množično jelko, kjer so jih pogostili in jim razdelili darila raznih sindikalnih podružnic. Podobne prireditve so imeli cibani po posameznih terenih. Skupaj so obdarovali v Ljubljani okrog 20.000 pionirjev in cibanov.

Centralna prireditev za vso dečo je bila v soboto zvečer v tivolskem parku. Zbranim pionirjem in cibanom je spregovoril dedek Mrz, ki je prišel v spremstvu palčkov, Janka in Metke ter gozdnih živali. Dejal je, da jim prinaša pozdrave od maršala Tita, in jim želel mnogo uspeha v novem letu. Tivolski

park se je ta večer spremenil v pravično mesto. Povsod so bile nameštene žarnice najrazličnejših barv in reflektorji. V pravičnem mestu sta nastopala Janko in Metka, mali palčki-krojači, čevljarji in kovači, razne gozdne živali in drugi. Sredi parka je bilo partizansko taborišče, kjer so dobili naši najmlajši vpogled v del življenja partizanskih borcev.

Posebno živahno je bilo na otroškem igrišču, kjer so se pionirji veselili na vrtljaku in toboganu. Na posebnem odru sta nastopila državna prvaka v umetnem drsanju Palmetova in Lajovic s svojo šolo najmlajših drsalcev, na drugem odru pa so imeli naši artisti pester program. Na tivolskem ribniku je vzbudil veliko pozornost poseben splav, na katerem je bil povodni mož v spremstvu vodnih živali. Pravično mesto, v katero se je spremenil ves tivolski park, so razsvetljevali bengalični ognji in rakete. Ves čas prireditve je žarela v parku velika slika maršala Tita.

Centralni prireditvi v tivolskem parku je prisostvovalo okrog 20.000 pionirjev, cibanov in odraslih. Vse naprave za pravično jelko so izdelali v Ljubljani, režijo prireditev pa so vodili sluhateljci oddelka za režijo Akademije za igralsko umetnost.

Kako so najmlajši iz Celja pričakovali leto 1950

Tudi v Celju in okolici so pionirji pričakali novo leto 1950 ob Novoletni jelki, kjer jih je obiskal dedek Mrz. V Domu OF so se od petka do nedelje zgrinjavale množice otrok in mater, kjer so si ogledali Novoletno jelko, pozdravili dedka Mrza in videli še mnogo drugega. V prvi dvorani »Mucin dom« so sluhateljci obdarili s slaščicami, ki jo je pripovedovala babica.

V posebni sobi je delil igrarje in darila dedek Mrz, ob velikih Novoletnih jelki pa so plesali pionirji v narodnih nošah. Z veliko pozornostjo so si pionirji ogledali pravično jelko, kjer so videli razne živali, veliko repo, ki je dedek in babica ne moreta izpustiti in drugo. Obiskali so jih tudi partizani in jim pripovedovali o težkih borbah naših narodov za svobodo. V lutkovni dvorani so pionirje razsvetljevale lutke in norčavi Pavliha. Dijaki kulturnoizolacijskega društva »Oton Župančič« in učiteljica so pionirjem priredili igranje »Tinte in Binčee«.

Iz vseh pionirskih odredov v Celju je odšlo po nekaj najboljših pionirjev obiskat delovne kolektive in enote JA. V Celju so obdarili 5000 otrok s slaščicami in paketi. Poleg tega so bili socialno šibkejši otroci obdarjeni še posebej z obleko in obutvijo. Mestni odbor Zveze borcev in organizacija vojnih invalidov

sta obdarili 23 partizanskih krajev v celjski okolici.

V celjski okolici so priredili Novoletno jelko v štirinajstih sektorjih, v lokalnem obsegu pa na 66 sedežih odredov. Skupaj so obdarili 12.000 pionirjev in 8000 cibanov.

V novomeškem okraju so obdarili 12.000 otrok

Ob Novoletni jelki so v novomeškem okraju obdarili 8000 šolskih otrok in 4000 cibanov. Ustanove, podjetja in tovarne so na mnogih šolah same prevzele skrb za kulturnozabavne programe. Poleg čevljev, oblek, perila in slaščic so dobili pionirji tudi kolektivna darila kakor šaha, žoge, knjige itd. OLO je podaril šolam smuči, telovadno orodje in druga praktična darila ter prispeval 50.000 dinarjev. Pionirji v Mirni peči so dobili radijski aparat, darilo GO sindikatov Slovenije. Poverništvo za Slovenijo je podarilo vsem pionirskim odredom hranilne knjižice z osnovnimi vlogami po 100 dinarjev, podjetje »Čeprad« pa je obdarilo vse pionirje šole v Čedadah s hranilnimi knjižicami in začetnimi vlogami po 150 dinarjev. Lesnoindustrijsko podjetje v Straži je v prostem času izdelalo za pionirje svojega okoliša večje število smuči.

V Novem mestu so obdarovali v novem Domu igre in dela nad 300 predšolskih otrok, ki jih je povabila mestna organizacija AFZ. Pred domom je bila ogromna jelka. V osnovni šoli so pionirji v pravični dvorani poslušali godbenike novomeškega orkestra; pripovedovanje ugankarja in partizana, za smeh in zabavo pa so poskrbeli komiki.

Posamezne pionirske odrede iz mesta so pogostili v svojih prostorih vsi večji delovni kolektivi. V Bršljinu je krajevna organizacija AFZ obdarovala 182 otrok.

Novoletna jelka v ptujskem okraju

Novoletne jelke se je v ptujskem okraju udeležilo v primeru s preteklimi leti neprimerno večje število otrok. Vsa šolska center je imel svojo prireditev združeno z obdaritvijo. Obdarjenih je bilo 17.800 otrok, od tega 7800 predšolskih. Razen daril, ki so vsebovala jestvine, je bilo nad 1000 daril v tekstilijah in obutvi, ki so bila v glavnem podarjena otrokom iz Haloz in Slov. gorice. Tudi Zveza borcev je obdarovala z obleko in obutvijo partizanske sirote. Zahvala za dobro uspešno Novoletno jelko gre predvsem množičnim organizacijam in sindikalnim podružnicam za denarne prispevke, in KOZ, ki so po vseh izvedle Novoletno jelko v svojih vaseh. V Ptuj samem je bil v gledališču trikrat ponovljen zabaven program, v Domu OF in v osnovni šoli pa je bil partizanski orkestrski in pravični kotic.

Prireditve v radgonskem okraju

Ze lani so po večjih centrih radgonskega okraja praznovali predvsem po šolah Novoletno jelko, ki pa se je zela vseh krajev tako na široko kakor letos, ko so bili darovi Novoletne jelke deležni vsi otroci od 2 do 14 let. Obdarjenih in pogostjenih je bilo nad 9000 otrok. Proslave so bile po vaseh, zadrugah, šolah, večjih dvoranah in po domovih kulture. Najbolj je uspeha prireditve v G. Radgoni, kjer so uprizarili z velikim uspehom igranje »Dedek Mrz«. Dobro je uspelo praznovanje Novoletne jelke tudi v Radenici. Posebno proslavo je imel delovni kolektiv državne vinogradniške posesti na Kapeli. Pri tej priliki je bilo razglašeno 12 udarnikov. Zelo prične se bile proslave po vseh domovih igre in dela. Posebno priredbo je bilo praznovanje Novoletne jelke v Domu nepokretnih na Trah, kjer je sodeloval tudi pevski zbor SKUD »Jože Kerenčič« iz G. Radgone.

Opozorilo radio postaje »Glas Vietnam«

Hanoi, 2. jan. (Tanjug.) Radijska postaja »Glas Vietnam« je opozorila danes tuje sile, ki se pripravljajo priznati lukovno Bao Dajevo vlado v Vietnamu, da njegova vlada ne bo dolgo trajala, »ker bo vietnamsko ljudstvo naučilo njega in francoske vojne hujskače zgodovinske lekcije, kakršno je Kuomintang dobil od kitajskega ljudstva«.

Dejstva in informbirojske laži o zračnih progah

Kakor je bilo že objavljeno, je dobila naša civilna aviacija s pogodbo z ZDA pravico spuščati se na dveh letališčih okupirane Nemčije in na enem letališču okupirane Avstrije. ZDA imajo pravico letati čez našo državo na progi New York-Kalkuta in pravico, da se bodo na zemunskem letališču spuščala trgovska letala, kadar bodo sklenjene o tem pogodbe. Ta, na podlagi recipročnosti sklenjeni sporazum bo pripomogel, da se bodo gospodarski stiki naše države s tujo ne bi bili razširili.

Razna glasila Informbiroja pa zdaj pišejo, da smo Američanom »prepuščili letališča v vsej državi«. Te bajke so tem bolj smešne, ker imajo takšne in še mnogo obsežnejše pogodbe — in sicer že dolgo pred nami — tudi druge vzhodnoevropske dežele. Poljska je n. pr. že od leta 1944 članica Mednarodne organizacije za civilno aviacijo s sedežem v Montrealu. Aprila 1946 je pristopila k Mednarodni konvenciji o tranzitnem zračnem prometu. Poljska aviacija ima redno zračno progo Varšava-Pariz preko Bruslja, Češkoslovaška pa je marca 1947 sklenila letalski sporazum s Turčijo, aprila istega leta z Dansko, septembra z Nizozemsko, potem pa z Irsko, Veliko Britanijo in Švedsko. Češkoslovaška ima v mednarodni letalski mreži sedem zračnih prog, med njimi Praga-Dublin, Praga-London in Praga-Srednji vzhod, z ZDA pa je že leta 1948 sklenila sporazum, po katerem so ji ZDA dovolile zračno progo Praga-New York preko Bruslja in Londona. In ne le, da je Češkoslovaška sklenila takšne sporazume (zaradi kate-

rih ji ne bi mogel nihče ničesar očitati, če češki tisk ne bi zdaj obehal tega na veliki zvon ob sklenitvi jugoslovansko-ameriškega sporazuma), marveč je med najsrdečšo borbo grškega naroda imela na podlagi svoje pogodbe z atensko vlado zračno zvezo z Irakom in drugimi deželami Srednjega vzhoda — preko Aten.

Novoletni apel generalnega talnika OZN

Lake Success, 2. jan. V novoletnem apelu, ki je bil objavljen v biltenu OZN, je generalni sekretar OZN izjavil, da so Združeni narodi, čeprav v letu 1949 niso mnogo napredovali v izglajevanju osnovnega spora, ki odlaga ostvartje miru in ovira delo OZN, vendar prišli tako daleč, da se svet lahko nadeja postopne obnove stvarnih razgovorov med dvema strankama. Po besedah Trygve Lieja pomeni to dejstvo bistveno poplajenje položaja, ki je bil zadnja tri leta.

Ceprav je bilo ugotovljeno, da v zadnjem času ni bilo znakov o popuščanju napetosti v sporu velikih sil, vendar smatra Trygve Lie, da so Združeni narodi prebrodili najbolj nevarne probleme, kakor n. pr. zastoj v vprašanju berlinske blokade, in izraža upanje, da bo odločba OZN o delu komisije za atomsko energijo privedla do koristnih rezultatov. V tem smislu apelira Trygve Lie na razšir, jenje osnove za sporazum med Vzhodom in Zapadom.

Predstavniki Argentine v Varnostnem svetu odstopil

Buenos Aires, 2. jan. (Tanjug.) Dr. Jose Arse je podal ostavko na položaj predstavnika Argentine pri Združenih narodih. Arse je zastopal Argentino v Varnostnem svetu ter vodil argentinsko delegacijo v Generalni skupščini OZN. Razlogov za ostavko se niso objavili.

Stavke v Italiji se nadaljujejo zaradi množičnih odpustov delavcev

Rim, 2. jan. (Tanjug.) V Italiji se nadaljujejo stavke iz protesta proti številnim sklepom delodajalcev, da se množično odpuste delavci. V velikih avtomobilskih tovarnah tovarne »Fiat« je prenehalo delati 6000 delavcev. Splošna stavka rudarjev premovalnega bazena Carbonia, ki so že pred 10 dnevi zavzeli rudnike ter zahtevali, naj se preklicke sklep o odpustitvi 300 rudarjev, se nadaljuje. Podobno se bori še približno 20.000 kovinskih delavcev v Rimu. Osebe glavne rimske opere je napovedalo, da bo prenehalo z delom 4. januarja, če oblasti ne bi preklicale odločitve o znižanju osebja za 50 odstotkov.

Po podatkih rimske delavske zbornice se je v zadnjem mesecu povečalo število brezposelnih v Italiji za 75.000.

Danes volitve v Egiptu

Kairo, 2. jan. (Tanjug.) Jutri, v torek, bodo v Egiptu po ostri dvomesečni predvolni kampanji volitve za novi parlament. Stari parlament je bil razpuščen po odredbi kralja Faruka 7. novembra.

Število volivcev, ki se bo udeležilo volitev, cenijo na 5 milijonov. Po Reuterjevem poročilu so mnogi volivci nepismeni. Prav tako se ni dala vlada navzlic mnogim zahtevam glasovalne pravice ženskam. Glavna borba na volitvah se bo vodila med vafdistično stranko (nacionalistično) in radiščno stranko, ki zastopa koristi velike zemljiške posestnikov in kapitalistov. Vafdisti so imeli največje število sedežev v starem parlamentu. Ostale stranke, ki se bodo udeležile volitev, so: liberalno-ustavna stranka, ki jo vodi Husein Hejral, nacionalistična stranka (ekrajno desničarska) in neodvisni vafdistični blok — Kotla.

V predvolni kampanji so vse stranke zahtevale umik britanskih čet iz Egipta in enotnost Nilske doline (Egipta in Sudana) pod egiptsko krono.

Sporazum med italijansko in ameriško družbo

Rim, 2. jan. (Tanjug.) Italijanska električna družba »Marrelli« je sklenila z ameriško družbo »Westing House Electric Company« sporazum, po katerem bo italijanska družba prodala 50% svojih delnic ameriški družbi in se hkrati zavezuje, da bo proizvajala samo z dovoljenjem in navodili ameriške družbe. Italijanski industriji menijo, da je družba

Z VSEGA SVETA

V poljskem veleposlanstvu v Parizu je eksplozivna bomba, ki so jo podtaknile nemane osebe. Tiskovni ataše poljskega veleposlanstva Djedjelski je izjavil, da ni bilo žrtve in da niso znani vzroki tega atentata. Izrazil je mnenje, da to dejanje izvira iz živčnosti, ki je nastala v poljsko-francoskih odnosih po Robinsajevih aferi.

Tramvajski delavci v mestih belgijskega premovalnega bazena so pričeli dvodnevno stavko. Po Reuterjevem poročilu zahtevajo stavkarji povzpetje plač za 5%. V stavko je stopilo nad 2000 tramvajskih delavcev v Monsu, Charleroiu in drugih mestih.

Dolarski primanjkljaj Danske v l. 1949. je dosegel vsoto 600 milijard kron. Po mnenju lista »National Tidning« je nastal primanjkljaj zaradi povečanja ameriškega uvoza v Dansko in zmanjšanja danskega izvoza v ZDA in države dolarskega področja.

Poročilo Društva za napredek drugopletih ljudi v ZDA ugotavlja, da se je leta 1949. povečalo linčanje in nasilje nad Črnci v ZDA. Poročilo navaja primere nasilja nad Črnci v Chicagu, Saint Louisu in Birminghamu. Na koncu poročila je poudarjeno, da je bilo navzile temu, da Kongres ni izglasoval zakonov o državljanstkih pravicah, vendarle doseženo nekaj uspehov pri odpravi zapostavljanja v šolah, stanovanjih in pri prometnih sredstvih. Poročilo navaja tudi, da se opaža napredek pri izglasovanju zakona o državljanstkih pravicah v posameznih državah ZDA.

Po Ljubljani... S plenoma mestnega odbora AFZ

Pretekli teden je zasedal plenum MO AFZ. Sekretarka tov. Zagarjeva je v svojem poročilu ugotovila, da je organizacija letos uspešno mobilizirala 2608 žena za 8- in 4urno zaposlitev, poleg tega pa se je vključilo 112 žena šivilj v šivalnice, ki jih organizira AFZ, in 36 žena za 4ure v terenske mlečne kuhinje. Sedaj v Ljubljani ni več problema, kako pridobiti ženo za produkcijo, temveč je večji problem, kako ji najti zaposlitev. Sindikalne podružnice bi morale skupno z upravami odločene začeti z zamenjavo delovnih, saj je v ljubljanskih podjetjih še mnogo delovne sile na mestih, ki bi ga lahko opravljale žene. Za zgled nam je lahko ECZ, ki je poleg sprevidnic začela uvajati tudi žene za vožnjo voz.

Pri vključevanju žen v šivilirno zaposlitev uprave podjetij še vedno nimajo pravega odnosa. Tako je n. pr. kolnska tovarna zahtevala določeno število žen za šivilirno zaposlitev, ko pa so se žene javile v tej tovarni, jih niso hoteli sprejeti za šivilirno zaposlitev, temveč so zahtevali, da sprejmejo osumnari delovni čas. Prav tako se v tovarni Litostroja dogaja, da dajejo ženam, ki so zaposlene po 4 ure, dnevno najrjša in najtežja dela. Ta odpor uprav podjetij proti šivilirni zaposlitvi se je odrazil tudi na upravi za delo s tem da sploh niso imeli delovnih žena za šivilirno zaposlitev, temveč so MO AFZ za na RO AFZ z navodilom, naj jih tam zaposlijo. S takim nepravilnim odnosom se je mnogo žena odbilo in povzročilo težkobe pri azilaciji za vključitev žena v delo.

Naloga žen je tudi, da se vztrajno borijo za izvajanje uredb za zaščito matere in otroka po tovarnah, podjetjih in ustanovah, kjer si mnoge žene ne znajo pomagati. Pred kratkim se je zgodilo, da je upravnica nek menz odpuščala nosečo ženo z izgovorom, da ne more držati neproduktivnih delavk. Nepravilen odnos do mater ima tudi uprava opornak na Viču, ki je tam zaposleno ženo šablonko premeštila k Litostroju v šiško, ne oziraje se na to, da ima majhneza otroka, ki za mora pustiti zaklenjenega v mraz sobi brez nadzorstva. Ko je ta mati upravi oporneke posnela svoj položaj, so ji zapretili z neizplačil odškodn.

Da bi razbremenili zaposleno mater, je bilo v tem letu organiziranih 19 šivalnic in kralnice. Treba pa je povedati, da se v teh

poslovalnicah premalo krpa, premalo šiva za otroke. Napaka je tudi, da so predraže, kakor n. pr. šivalnica v Aleševci ulici. Neobhodno je tudi potreba za šivalnico za dečjo konfekcijo. Naloga za organizacijo te šivalnice ima že dalj časa I. rajon, ki ima že vse pripravljeno. Žene so začele snovati tudi gospodinjske servise za dela, ki jih mora zaposlena žena opravljati ob nedeljah, to je pranje, likanje, čiščenje stanovanja itd. V IV. rajonu imajo že pripravljen kader, sestavljen za pranje, zbirajo le še nekaj predmetov, da bo servis lahko kmalu prišel z delom.

V bodoče so bodo matere žene še uporne boriti za izvajanje uredb o ustanavljanju dečkih ustanov in organizaciji dnevnega varstva otrok zaposlenih mater. V tem pogledu so se najbolj izkazale žene v Mostah, kjer 267 žena čuva 380 otrok.

Žene naj bi v bodoče tudi bolj skrbelo za učne uspehe otrok, ki so v srednjih šolah porazni. V šolah naj bi dobili učilnice za popoldanske ure, kjer bi dijaki ponavljali učne teme. Za izredno slabe učence pa naj bi članice AFZ po terenih organizirale študijske krožke. V tem postopku so že mnogo storile žene na terenu Kodeljevo in še na nekaj terenih v IV. rajonu. Posebno skrb naj bi žene posvečale otrokom, ki so žrtve fašističnega terorja ter moralno oroženim. V to vrsto naj bi se organizirala temo nevezala s terensko otroško obiskovalko, ki mora biti vključena v terenski odbor AFZ.

Po diskusiji so žene sprejele sklepe za nadaljnje delo.

Nered pri izdajanju mlečnih kart

Oprav s mlečne karte za 3 mesece, vendar imajo v rajonu II. z izdajanjem mlečnih kart problem, ki ga do sedaj še niso rešili. Ljudje, ki so upravičeni do bolniške mlečne karte, morajo po več ur čakati, da pridejo na vrsto. Pri tem se nehoti vprašamo, ali se tega res ne da bolje organizirati. Krivda je predvsem v tem, ker izdajajo mlečne karte v dveh pred koncem tromesečja in pri enem okencu. Zadeva pa je enostavna; treba bi bilo določiti nekatere dneve samo za izdajanje bolniških nakazil, zaposliti pri tem dva ali po potrebi tudi več uslužbencev rajona, pa bi bilo dosti manj prepiranja, zabavljanja, upravljanec pa bi bile prihranjene mnoge nepravilnosti. — Izoblišano izdajanje mlečnih kart bo pokazalo, da imajo odgovorni ljudje na rajonu potreben čustveni odgovor in razumevanja za čakačke, med katerimi je pogostokrat mnogo bolnikov, nosečih žena in mater z otroki. — G. Z.

LJUTOMER Najpožrtvovalnejši prosvetni delavci so bili nagrajeni

Prosvetni delavci ljutomerskega okraja so se zbrali 27. decembra na jubilejni svečanosti, ki jo je priredil izvršni odbor ob 40 letni službovanja ravnatelja ljutomerske gimnazije tov. Bankart Jane. Svečanosti so se udeležili tudi predsednik KROSPD tov. Zorn Jože, član Obl. LO tov. Puseňak Rado in člani občnastne ter okrajnega komiteja. — Govorniki so ob tej priliki v svojih govorih izrazili vse priznanje požrtvovalnemu jublantu, ki dela že 40 let za kulturnoprosvetni dvig ljudskih mas, ter mu zaželejo veliko do do leta, posebno pri doseganju dišijskega doma. V znak priznanja mu je IO podelil radio aparat, okrajni sindikalni aktiv, sindikalna podružnica in prisotni njegovi bivši učenci pa lepa darila. — Jubileju 40 letnega službovanja se približujejo že tudi tov. Miki Čiril, Zacherl Minka in Snajder Franja, ki požrtvovalno delujejo na svojih mestih preko svojih službenih let. Tudi oni so bili deležni izrazov hvalečnosti in priznanja za požrtvovalno delo ter nagrad. Veliko število prosvetnih delavcev, ki delujejo uspešno pod težkimi pogoji na težkih službenih mestih, je bilo nato nagrajenih z denarnimi nagradami. — V. M.

Fizkultura in Sport

Nove zmage nogometašev Hajduka Crvene zvezde, Lokomotive in Kvarnerja Hajduk bo igral v Ljubljani

Nedeljo so izbrala naša nogometna moštva Hajduk, Crvena zvezda in Kvarner za prijateljske nogometne tekme v Charleroi-u, na Malti in na Reki. Hajduk se je srečal z nogometaši Olympiqua in Standarda, Crvena zvezda z Inter Biansom, Kvarner pa je igral na domačih tleh z nogometaši Semmeringer Sproteluba z Dunaja. Naši nogometaši so v teh srečanjih zopet zmagali ter tako dokazali, da spada jugoslovanski nogomet v prvi evropski razred.

KVARNER: SEMMERINGER SC 3:2 in 3:0

Novi član II. zvezne lige Kvarner z Reke je odigral v soboto in nedeljo dve tekmi s Semmeringer SC z Dunaja, ki tekmuje v I. avstrijski državni ligi. To je bila obenem tudi prva mednarodna nogometna tekma nogometašev Kvarnerja. V obeh srečanjih so zmagali nogometaši Kvarnerja, v prvi z rezult. 3:2, v drugi pa 3:0. Semmeringer SC je predvedel lepo ter tehnično dovršeno igranje, vendar je pokazal nesigurno igranje v napadu, kjer njegovi napadalcii niso znali izkoristiti mnogih prilik. Kvarner pa je pokazal zelo efikasno igranje, posebno v drugi tekmi. Kvarner: Nikolinkov, Sinošič, Malenčič, Vukelič, Mrvoš, Kurtanjek, Panič, Canjuga, Osojnik, Svast, Pavletič.

Semmeringer SC: Jurdich, Horratz, Ganglica, Behanek, Wimmer, Dur, Pitz, Mueflner, Lebloch, Wildmer, Schmech.

HAJDUK: OLYMPIQUE 4:1

S svojo tretjo tekmo na turneji po inozemstvu je odigralo nogometno moštvo Hajduka proti Olympiqua iz Charleroi, ki je tretji najboljši klub v Belgiji. Tekma, ki jo je sodil Tenan, se je končala z zmago Hajduka z rezultatom 4:1 (2:1).

Po tekmi je sodnik Tenan izjavil, da je Hajduk zapustil odlični vtis ter je bil

v vsakem pogledu boljši od domačega moštva. Tekmi je prisostvovalo 4000 gledalcev, med njimi tudi naš poslanik z osebjem poslanstva.

Moštvo Hajduka so sestavljali v tej tekmi: Beara, Kokoza, Broketa, Mrčić, Katnić, Radonković I. Drvodelič, Luštica, Vidjak, Frane Matošić in Vukas.

V nedeljo je Hajduk igral s Standardom in ga premagal z rezultatom 8:2 (8:0).

CRVENA ZVEZDA: INTER BIANI 5:0

Nogometno moštvo beogradske Crvene zvezde je v svoji tretji tekmi na gostovanju premagalo nogometaše Inter Biansa z visokim rezultatom 5:0 (1:0). Gole so dali: Palfi, Ognjanov, Mitić. Takat in Jezerkič. Moštvo Crvene zvezde je zlasti dobro zaigralo v drugem polčasu. — Tekmi je prisostvovalo 15.000 gledalcev.

LOKOMOTIVA JE PREMAGALA REPRESENTANCO MAROKA 5:2 (4:0)

Casablanca, 2. jan. Danes je Lokomotiva na turneji po Severni Afriki dosegla največji uspeh s tem, da je premagala v Casablanci reprezentanco Maroka s 5:2 (4:0).

Bonne (Sev. Afrika), 2. jan. Avstrijsko nogometno moštvo »Floridians« je danes na gostovanju po Severni Afriki premagalo »JBAC Bonne« s 5:1.

HAJDUK V LJUBLJANI

Kakor smo izvedeli od vodstva nogometnega kluba Odred, bodo v nedeljo v Ljubljani gostovali nogometaši splitskega Hajduka, kjer bodo odigrali tekmo z Odredom. Odred bo nastopil v svoji najmočnejši postavi z novimi igralci, bivšimi člani tržaške Poniziane.

Danes ob 20. uri bo v Domu sindikatov, Miklošičeva cesta 22, predavanje o temi:
»EKONOMSKI ODNOSI MED SOCIALISTIČNIMI DRŽAVAMI«
Predaval bo tov. Repine Ivan.
Predavanje organizira Zveza sindikatov Jugoslavije, Kraj. svet Ljubljana.
Vabljenil

MEDNARODNI SPORT

TENISKI TURNIR ZA PRVENSTVO AZIJE JE ZAKLJUCEN

Kalkuta, 2. jan. — V nedeljo je bil končan v Kalkuti teniški turnir za prvenstvo Azije, na katerem so tekmovali tudi Jugoslovani Mitić, Branović in Palada, ki pa so bili že v tretjem kolu izločeni od nadaljnjega tekmovanja.

Zadnji dan tekmovanja sta v polfinalu premagala Washer (Belgija) in Moran (ZDA) mešani par Drago Mitić (Jugoslavija) in Tod (ZDA) s 6:3, 6:3, 7:5. V finalu pa sta Washer in Moranova premagala Paisha in Hiltonova (Vel. Britanija) s 7:5, 1:6, 7:5. V finalni igri moških parov pa je indijski par Boze—Misra premagal dvojico Anpol—Adge s 3:6, 10:8, 6:1, 6:1. Polfinalna tekmovanja posameznikov so prinesla naslednje rezultate: Misra:Empon 4:6, 6:3, 5:7, 6:4, 8:6, Boze:Narandatan (Indija) 6:4, 6:3, 6:4. V finalu pa je Boze premagal Misro s 6:1, 6:2, 8:6 ter tako zmagal med posamezniki.

Jugoslovanski teniški igralci Drago Mitić, Milan Branović in Josip Palada

so odpotovali v Alhabad (Indija), kjer bodo sodelovali na turnirju za nacionalno prvenstvo Indije.

Saarbrücken. — Nogometno moštvo Saarbrücken je premagalo dunajsko »Austrijo« s rezultatom 3:1 v tekmovalju za pokal saarske oblasti.

Pariz. — V Parizu nastopajo ameriški teniški profesionalci Kramer, Gonzales, Parker in Segura. V igrah posameznikov sta zmagala Gonzales nad Parkerjem s 6:0, 6:3, Segura pa nad Kramerjem s 6:3, 6:2. V igri parov pa sta Kramer in Parker premagala par Gonzales—Segura s 6:4, 6:2.

San Paolo. — Svetovni rekorder na dolge proge Willio Heino (Finska) je zmagal v San Paulu na velikem mednarodnem tekmovalju na 7500 m dolgi progi. Drugi je bil Stone (ZDA), tretji pa Moreira (Urugvaj).

Kairo. — Nogometni dunajski Wien so premagali nogometno reprezentanco Kaira z rezultatom 2:0 (1:0).

Opozorilo zavezancem, na katere tekoče račune naj v I. 1950 odvajajo dohodke splošne državne akumulacije

Glede na to, da so v letu 1950 nastale nekatere spremembe, oziroma dopolnitve v razpisih za zbiranje splošne državne akumulacije, opozarjamo vse prizadete zavarovance, da morajo od 1. januarja 1950 usmerjati splošno državno akumulacijo s predpisanimi obrazci na spodaj navedene račune. Posebej opozarjamo zavarovance na pravilno usmerjanje davka na promet z vinom in žganjem privatnih in ostalih podjetij.

a) **Davek na promet proučevalov.**
Račun 6-500000. — Davek na promet vina privatnih zavarovancev — z nalogom za prenos obr. 173 ali s položnico na obr. 141, kjer je treba na obeh obrazcih izpolniti podatke za številko in ime računa 6-500000.

b) **Davek na promet žganja.**
Račun 6-500001. — Davek na promet žganja od privatnih zavarovancev z nalogom za prenos obr. 173 ali s položnico na obr. 141. Na obeh naj vplakni izpolniti podatke za številko in ime tekočega računa 6-500001.

c) **Davek na promet vina.**
Račun 6-500002. — Davek na promet vina od ostalih zavarovancev — z obr. 173. Na ta račun odvajajo davek na promet vina vsa državna podjetja zveznega, republiškega, oblastnega in lokalnega pomena, vse zadržni sektor, družbene organizacije, ekonomije in delavske preiskrave.

d) **Davek na promet žganja.**
Račun 6-500003. — Davek na promet žganja od ostalih zavarovancev — z nalogom na obr. 173. Na ta račun odvajajo davek na promet žganja vsa državna podjetja, zveznega, republiškega, oblastnega in lokalnega pomena, vse zadržni sektor, družbene organizacije, ekonomije in delavske preiskrave.

e) **Davek na promet proizvodov.**
Račun 6-500004. — Davek na promet proizvodov drž. podjetij zveznega značaja — z obr. 153.

f) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij republiškega značaja.**
Račun 6-500005. — Davek na promet proizvodov državnih podjetij republiškega značaja — z obr. 171.

g) **Davek na promet proizvodov oblastnega pomena.**
Račun 6-500006. — Davek na promet proizvodov oblastnega pomena — z obr. 173. Na ta račun odvajajo davek na promet vina vsa državna podjetja, zveznega, republiškega, oblastnega in lokalnega pomena, vse zadržni sektor, družbene organizacije, ekonomije in delavske preiskrave.

h) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500007. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

i) **Davek na promet proizvodov od gospodarske delavnosti družbenih organizacij.**
Račun 6-500008. — Davek na promet proizvodov od gospodarske delavnosti družbenih organizacij — na obr. 173.

j) **Davek na promet proizvodov ekonomij in delavske-uslužbene preiskrave.**
Račun 6-500009. — Davek na promet proizvodov ekonomij in delavske-uslužbene preiskrave — z obr. 173.

k) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500010. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

l) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500011. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

m) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500012. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

n) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500013. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

o) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500014. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

p) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500015. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

q) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500016. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

r) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500017. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

s) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500018. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

t) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500019. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

u) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500020. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

v) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500021. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

w) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500022. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

x) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500023. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

y) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500024. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

z) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500025. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

aa) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500026. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

ab) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500027. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

ac) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500028. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

ad) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500029. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

ae) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500030. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

af) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500031. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

ag) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500032. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

ah) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500033. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

ja) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500034. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

jb) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500035. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

jc) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500036. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

jd) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500037. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

je) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500038. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

jf) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500039. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

jg) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500040. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

jh) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500041. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

ji) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500042. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

jj) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500043. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

jk) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500044. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

jl) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500045. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

jm) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500046. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

jn) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500047. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

jo) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500048. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

jp) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500049. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

jq) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500050. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

jr) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500051. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

js) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500052. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

jt) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500053. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

ju) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500054. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

ju) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500055. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

kv) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500056. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

kw) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500057. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

kx) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500058. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

ky) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500059. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

kz) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500060. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

la) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500061. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

lb) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500062. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

lc) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500063. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

ld) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500064. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

le) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500065. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

lf) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500066. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

lg) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500067. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

lh) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500068. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

li) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500069. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

lj) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500070. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

lk) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500071. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

ll) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500072. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

lm) **Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja.**
Račun 6-500073. — Davek na promet proizvodov od državnih podjetij lokalnega značaja — z obr. 171.

OBVESTILA

Poverjenstvo za trgovino in preskrbo MLO Ljubljana opozarja vse, ki so doslej prejeli R — živilske nakaznice na ulici, da se bo delitev teh prenesla s februarjem na posamezne organizacije.

Potrbovalna potrdila za prejem živilske nakaznice za mesec februar 1950 morajo oddati:

1. Uslužbeni raznih predstavništev in podjetij, kateri so vključeni v splošno podružnično razpisno, morajo takoj predložiti potrbovalna potrdila svoji sindikalni podružnici.

2. Gospodinske pomočnice morajo takoj predložiti potrbovalna potrdila svoji sindikalni podružnici.

3. Duhovniki vseh verskih skupnosti, ki so doslej prejeli živilske nakaznice na ulici, morajo takoj predložiti potrbovalna potrdila verski komisiji pri Predsedstvu vlade LRS.

4. Uslužbeni pri odvzetih morajo takoj oddati potrbovalna potrdila. Odvzeti zbornici mora predložiti pristojnemu RLO-u, poverjenstvu za trgovino in preskrbo splošno potrdilo za privoženje potrdila. Zbornica prejme vsa navodila na RLO-u.

5. Razna predstavništva, katere niso vključena v sindikalno podružnico »Razne«, morajo oddati potrbovalna potrdila podjetju, pri katerih so vključeni v sindikalno podružnico.

Opozarjamo podjetja, pri katerih so vključena razna predstavništva, da te vneso v svoje spiske.

6. Svobodni poklici (književniki, skladatelji itd.) morajo takoj predložiti potrbovalna potrdila svoji sindikalni podružnici (Društvo književnikov, društvo skladateljev itd.), ti pa jih morajo vnesti v svoj spisek.

7. Invalidi dela oddajo potrbovalna potrdila pri uličnih poverjenikih.

8. Obrtniki in uslužbeni pri obrtniki morajo takoj oddati potrbovalna potrdila za R — živilske nakaznice Zvezi obrtnikov v Ljubljani.

Opozarjamo podjetja in ustanove, da ne sprejemajo potrbovalnih potrdil za svoje, ker bodo ti prešli živilske nakaznice na ulici.

Ulične poverjenike opozarjamo, da ne smejo sprejemati R — potrbovalnih potrdil razen od invalidov dela.

Todna navodila zaradi delitve živilske nakaznice za mesec februar 1950 prejmejo ulični poverjeniki na sestanku, kateri so bo vršili:

za RLO I dne 3. januarja ob 18 Can-karjeva cesta 7.

za RLO II dne 3. januarja ob 18 pri La-sanu v Sisku.

za RLO III dne 3. januarja ob 19 ob Ljubljani 23. d. dvorani.

za RLO IV dne 3. januarja ob 19 na Tehniki, soba 84.

Sestanka so morajo ulični poverjeniki točno doleteti.

Veljedi službeni I. letnikov ljubljanske univerze, vsi do 31. decembra 1949 imajo v dnevi 8. in 9. januarja razpisne pro-grede. Pregledi so strogo omejeni in se bo-do vršili v prostorih protituberkuloznega dispanzarija na Masarykovi 44 po nasled-njem rasporedu:

5. januarja 1950 dopoldne — gradbena, geodetska, teološka, agronomsko, gozdarska, pravna, medicinska, med. smučarski tečaj (moški); popoldne — medicinska, med. smučarski tečaj, gradbena, inžirska, likovna, pravna, gradbena, agronomsko, geodetska (ženske).

6. januarja 1950 dopoldne — filozofska, strojna, višja ped. šola, kemija, gospodar-ska, elektrotehniška, glasbena, inžirska, likovna (moški); popoldne — filozofska, go-spodarska, strojna, elektrotehniška, kemija, rud.-metalurška, arhitekti, viš. ped. šola (ženske), rud.-metalurška, arhitekti (moški).

Zdravstveni fond LSM.

NAZNANILO

Dr. Založba Slovenije začne s 1. januar-jem 1950. poslovanje glede svojih stan-dardnih tiskovin. T. j. takih obrazcev, ki jih zalaga in izdaja DZS in so značeni z de-cimalno številko (na primer: obrazec 0.10 ali 5.25 itd.) po američkih objavljanih v dnevnih časopisih.

Za celotno se razveljavlja DZS vsa na-rodila za standardne tiskovine in se pri-žadati naročniki naprosajo, da po centrali DZS nedobavljene tiskovine kupijo pri svo-ji krajevno najbližji poslovalnici DZS ozi-roma poslovalnici Mladinske knjige. Tako po natisu vsake posamezne tiskovine bo-do te poslovalnice primerno oskrbljene s stan-dardnimi tiskovinskimi.

Se nadalje ostanejo v veljavi ostanje na-rodila standardnih tiskovin, ki se imajo iz-vršiti s pomočjo razdelilnika, sestavljenega po pristojnem UOV-u. Ostanje v veljavi tudi narodila za prehodne (tuje) tiskovine, to so one, ki jih zalagajo naročniki sami in jim DZS samo posreduje tisk. Ta na-rodila bodo po možnosti čim prej izvršili.

Pri tem napovedamo, da se narodila pre-hodnih tiskovin tudi v bodoče izključno je pri centrali DZS. — Dr. Založba Slovenije.

DNEVNE VESTI

Društvo inženirjev in tehnikov, podruž-nica Maribor obvešča vse članke in nečlane DIT-a, da bodo vse njene poslovalnice v Ljubljani in podružnice v Sloveniji zaradi letno inventure dne 3. januarja zaprte.

8. januarja izlet v Kranjsko goro. Infor-macije in prijave pri poslovalnici Putnika Ljubljana. 1024

Centralna ljudska univerza

Centralna ljudska univerza, Petek 6. jan-uarja ob 20: dr. Josip Prodan: BESEDE — najuspešnejše sredstvo v borbi proti jetiki. Predavanje bo spremljal dokumentarni film: O cepitju ter barvni film: Prepro-šajno jetiko. 3674

OGLASI

Dramska sekcija SKUD Mokriš — je pri-čela s svojim delom. V svoj krog vabimo vse nove tovaršice in tovaršice, ki imajo smisel za redno in disciplinirano delo na tem področju. Vaje se vršijo v središčih in petkih ob 20 v palači »Grafika«, IV. nadstropje, Masarykova cesta. Prvi sestanek bo v sre-do, 4. januarja ob 20 istotam. — Pridite!

DRŽAVNO TRGOVSKO PODJETJE

»OKRAJNI MAGAZIN« — IDRIJA

Tel. 26 — Tek. rač. pri N. B. Idrija št. 615-69200-0 — Zel. postaja Logatec

OB VSEM STVOJIM CETRTO LETO TITOVE PETLETKE

ZELI VSEM STVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM OBILU USEPEHA

IN SREČNO NOVO LETO

DRŽAVNO TRGOVSKO PODJETJE

»OKRAJNI MAGAZIN« — IDRIJA

Tel. 26 — Tek. rač. pri N. B. Idrija št. 615-69200-0 — Zel. postaja Logatec

OB VSEM STVOJIM CETRTO LETO TITOVE PETLETKE

ZELI VSEM STVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM OBILU